

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
INDUSTRIJSKE POLITIKE CRNE GORE 2019-2023, ZA 2019. GODINU**

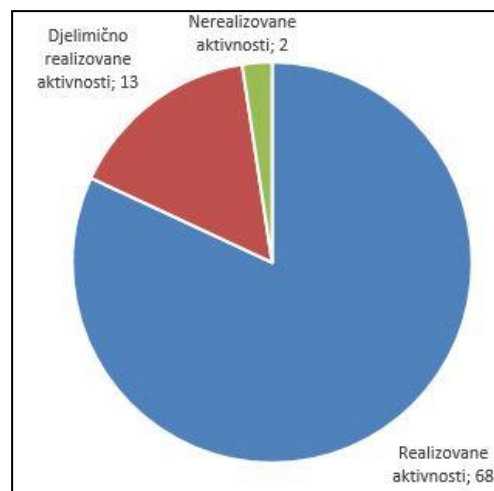
Podgorica, februar 2020. godine

I UVODNI REZIME

Industrijska politika Crne Gore 2019-2023 i Akcioni plan za sprovođenje Industrijske politike Crne Gore 2019-2023, za period 2019-2020 usvojen je u oktobru 2019. godine i sadrži 4 strateška cilja, 17 operativnih ciljeva i 83 aktivnosti. Od ukupnog broja aktivnosti, u toku 2019. godine uspješno je realizovano 68 aktivnosti, dok je djelimično realizovano 13 aktivnosti, a 2 aktivnosti nijesu realizovane.

Od 2 nerealizovane aktivnosti u toku 2019. godine, jedna aktivnost se odnosi na razvoj informacionog sistema u šumarstvu koja nije realizovana s obzirom da je ista uslovljena reorganizacijom načina gazdovanja šumama koja će početi u 2020. godini.

Dodatno, u pogledu druge nerealizovane aktivnosti, tokom 2019.godine nakon konsultacija sa predstavnicima Evropske komisije, odlučeno je da se Javni poziv za podršku diverzifikaciji umjesto kroz MIDAS, objavi tokom 2020.godine kroz IPARD II program.

Za potrebe izrade ovog Izvještaja, izdvojeni su neki od glavnih indikatora učinka objedinjeni po operativnim ciljevima za 2019. godinu:

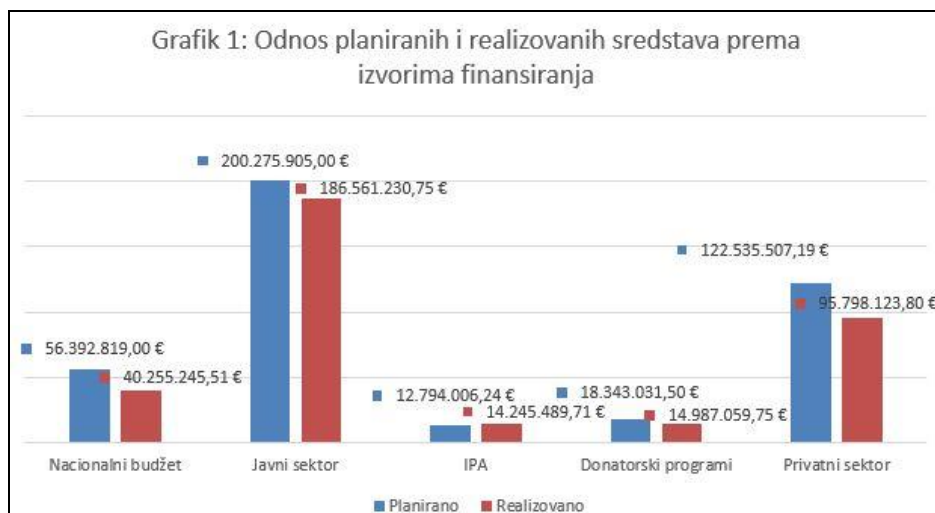
- Instalirana snaga kapaciteta energetskog sektora - 1.043 MW u odnosu na polaznu vrijednost 884,975 MW u 2018.g.
- Dostupnost NGN širokopojasnog pristupa - 80,32% u odnosu na polaznu vrijednost 70% u 2018.g.
- Povećanje broja skupova podataka na portalu otvorenih podataka - 78 skupova podataka u odnosu na polaznu vrijednost 39 skupova podataka u 2018.g.
- Broj e-licenci na portalu e-uprave - 337 licenci u odnosu na polaznu vrijednost 282 u 2018.g.
- Broj odobrenih projekata finansijske podrške za preduzeća u sektoru industrije u iznosu od 166,30 mil. €, za 331 kredit i faktoring aranžman, u odnosu na 143,77 mil. € i 329 kredita i faktoring aranžmana u iznosu od 143,77 mil. € u 2018.g.
- Broj registrovanih inovativnih organizacija - 81 inovativna u odnosu na polaznu vrijednost 33 inovativnih organizacija 2018.g.
- Broj uspostavljenih partnerstava naučno-istraživačkih ustanova i privrednih subjekata u okviru grantova na kraju 2019.g. je 29 partnerstava u poređenju sa 21 partnerstvom na kraju 2018.g.
- Broj podržanih manifestacija kroz različite programe podsticanja razvoja preduzetništva u ruralnim sredinama - 412 i 111 projekata u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma u odnosu na polaznu vrijednost 331 manifestacija i 89 projekata u 2018.g.
- Broj preduzeća kojima je pružena finansijska podrška u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti (grantovi, subvencije) za 2019. godinu je 119, a vrijednost podrške je 1.592.738,82 €, dok je 43 preduzeća podržano kroz obuke i mentoringa, u odnosu na 60 preduzeća i 689.152,82 € finansijske podrške u 2018. godini i 48 preduzeća podržanih kroz obuke i mentoring.

Analiza strukture izvora finansiranja i realizacije

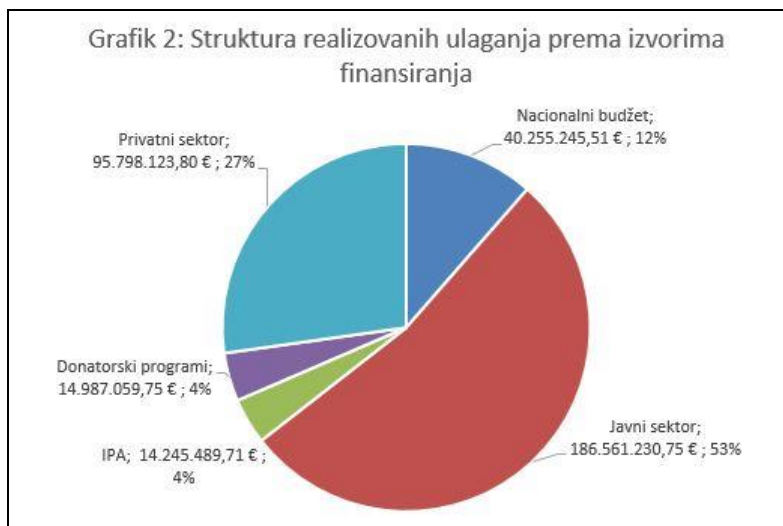
Akcionim planom za realizaciju Industrijske politike Crne Gore 2019-2023, za 2019. godinu bilo je predviđeno **410.341.268,93 €** za realizaciju razvojnih programa, projekata i aktivnosti, pri čemu je najveći dio bio opredijeljen iz sredstava javnog sektora u iznosu od **200.275.905,00 € ili 48,8%**, zatim iz privatnog sektora u iznosu od **122.535.507,19 € ili 29,9%**, dok je Budžetom bilo opredijeljeno **56.392.819,00 € ili 13,7%** ukupnog iznosa sredstava za sprovođenje Akcionog plana. Za realizaciju aktivnosti predviđenih za finansiranje iz donatorskih programa i IPA sredstava, opredijeljena sredstva su iznosila **18.343.031,50 €**, odnosno **12.794.006,24 €**, respektivno.

Prema podacima o realizaciji, ukupno realizovana ulaganja u funkciji sprovođenja A.plana za 2019.g. iznose **351.847.149,52 €**, što u odnosu na planirana ulaganja predstavlja **85,7%** realizacije A.plana.

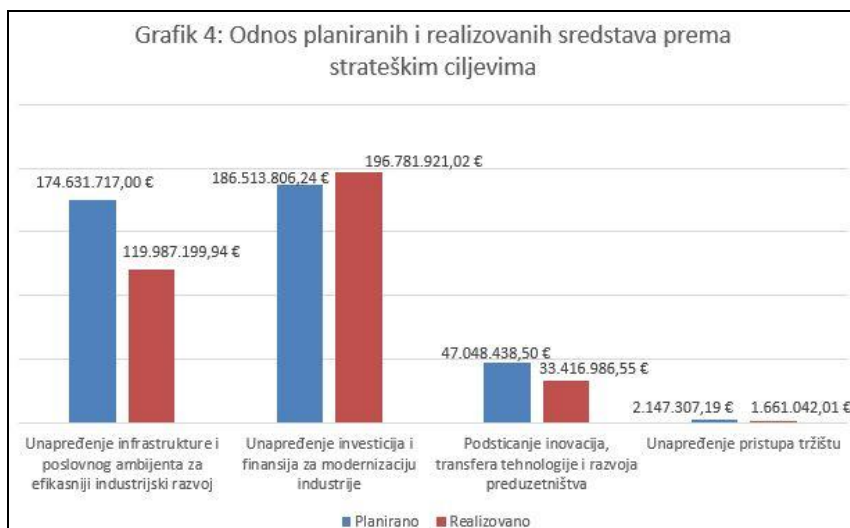
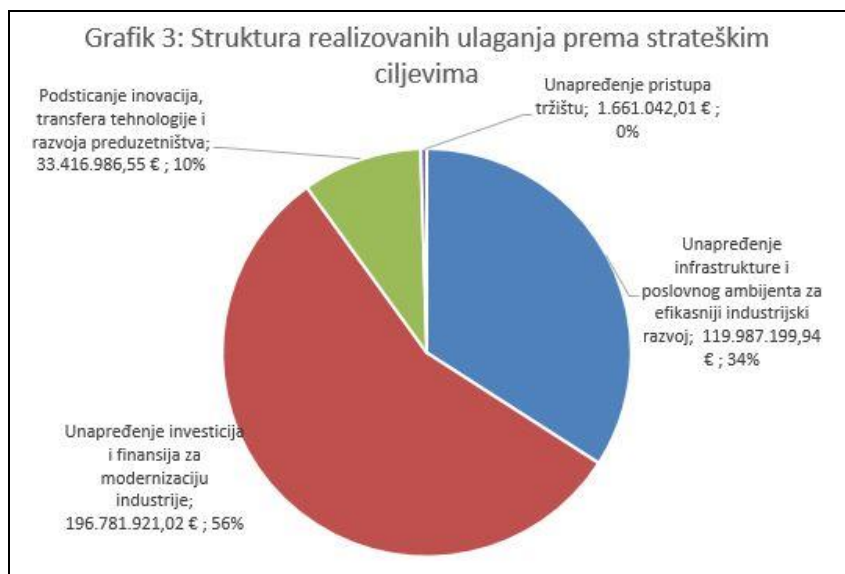
Posmatrano po izvorima finansiranja, na bazi odnosa planiranih i realizovanih ulaganja, izuzimajući sredstva iz **IPA-instrumenta pretpristupne pomoći** kod kojih je stepen realizacije utrošenih sredstava za 11,3% veći u odnosu na plan, procenat realizacije sredstava iz **javnog sektora i donatorskih programa**, kreće se na nivou 93,2% odnosno 81,7%, dok kod sredstava **privatnog sektora i nacionalnog budžeta**, realizacija iznosi 78,2% i 71,4% respektivno, u odnosu na planirana sredstva.

Posmatrano po strukturi izvora finansiranja, sredstva javnog sektora učestvuju sa 53% u strukturi realizacije ukupnih ulaganja i u najvećoj mjeri se odnose se na finansiranje od strane IRFCG u iznosu od 166.337.226,3 €, dok sredstva privatnih investitora učestvuju sa 27,2% u ukupnoj realizaciji, uz opredjeljujući uticaj investicija u energetskom sektoru i unapređenju ICT infrastrukture u iznosu od cca 66 mil. €. Za realizaciju aktivnosti iz Akcionog plana za 2019.g. oko 11,4% sredstava je realizovano kroz nacionalni budžet, dok je procentualno učešće IPA sredstava i donatorskih programa u ukupno realizovanim ulaganjima na nivou od 4,1% i 4,3%, respektivno.

Posmatrajući strukturu realizacije prema 4 ključna strateška cilja politike, najviše sredstava uloženo je za realizaciju aktivnosti u okviru drugog strateškog cilja **Unapređenje investicija i finansija za modernizaciju industrije** 55,9%, u iznosu od **196,7 mil. €**. Za realizaciju prvog strateškog cilja **Unapređenje infrastrukture i poslovnog ambijenta za efikasniji industrijski razvoj** utrošeno je **119,9 mil. €** što predstavlja **34,1%**, dok je za realizaciju trećeg **Podsticanje inovacija, transfera tehnologije i razvoja preduzetništva** i četvrtog cilja **Unapređenje pristupa tržištu** utrošeno znatno manje sredstava u iznosu **33,4 mil. €** i **1,6 mil. €**, što procentualno iskazano iznosi **9,5%** i **0,5%**.

U realizaciji prvog strateškog cilja **Unapređenje infrastrukture i poslovnog ambijenta za efikasniji industrijski razvoj** od ukupno planiranih 174,63 mil. € uloženo je 119,9 mil. €, što čini 68,7% realizacije.

U dijelu unapređenja energetske infrastrukture, nastavljeno je rekonstrukcijom i modernizacijom HE Piva i Perućica, kao i pripremi preduslova za izvođenje radova na ekološkoj rekonstrukciji Termoelektrane Pljevlja, a ujedno su nastavljene i aktivnosti rekonstrukcije malih HE. U dijelu novih energetskih infrastrukturnih kapaciteta, završena je izgradnja 12 malih HE u iznosu od 13,9 mil. €, od čega su 2 male HE dobile upotrebnu dozvolu, a ujedno je i VE Možura puštena u komercijalnu upotrebu. Dodatno, podrška ZIO fonda (WBIF) realizuje se kroz učešće u finansiranju 2 projekta (projekat Italija-CG-SRB-BiH Energetska interkonekcija i ŽICG - Signalizacija i rekonstrukcija mostova na željezničkoj pruzi Bar-Vrbnica), za koje je iz sredstava WBIF u 2019.g. finansirano 13,84 mil. €.

U dijelu unapređenja ICT infrastrukture za rast konkurentnosti preduzeća, bilježi se kontinuirani porast broja preduzeća koja imaju pristup mrežama nove generacije sa brzinama većim od 30 Mbps, na nivou od 43%, što je iznad plana, a dodatno su obezbijeđena sredstva u iznosu od 0,6 mil. € od strane WBIF za tehničku podršku projektu "Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu".

Kroz povećanje broja ugovora o koncesijama za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina, nastavljeno je sa investicijama u valorizaciju resursa mineralnih sirovina za dalji razvoj i podsticanje privrednih aktivnosti.

Na planu razvoja ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za konkurentnost industrije u skladu sa potrebama tržišta rada u dijelu koji se odnosi na srednje stručno obrazovanje, na kraju 2019.g. evidentirano je 92 standarda zanimanja, 31 obrazovnih programa stručnog obrazovanja u oblasti industrije. Na planu obrazovanja, u dijelu unapređenja kvaliteta praktične nastave, 168 nastavnika je završilo obuku kod poslodavca u skladu sa akreditovanim programom, povećan je broj učenika u dualnom obliku obrazovanja kao i broj stručnih škola koje realizuju praktičnu nastavu kod poslodavca. U saradnji sa PKCG, UPGC; MBA i drugim biznis asocijacijama, obezbijeđeno je pružanje savjetodavnih usluga, organizacije programa obuke i tematskih događaja za MSP i jačanja kapaciteta za razvoj preduzetništva u cilju unapređenja preduzetništva i usklađivanja obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada, kao i kreiranjem i distribucijom informatora o programima podrške.

U segmentu unapređenja regulatornog okvira i poslovnog ambijenta, usvojen je Zakon o administrativnim taksama, pripremljen je predlog izmjena i dopuna Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza, stvoreni preduslovi za smanjenje administrativnih opterećenja za osnivanje biznisa, započeta je implementacija novog informacionog sistema za registraciju nepokretnosti. Broj licenci za pravna lica u Registru licenci na portalu e-uprave, povećan je za 19,5%.

Realizacija drugog strateškog cilja **Unapređenje investicija i finansija za modernizaciju industrije**, je **196,78 mil. €**, što je za 5,5 % više od planiranog iznosa opredijeljenih sredstava **186,51 mil. €**, od čega je najveće učešće za realizaciju aktivnosti finansiranja od strane IRFCG (166,30 mil. €). Finansijska podrška u vidu kredita za razvoj privrednih društava u prioritetnim oblastima industrije i realizacija faktoring aranžmana za podsticaj likvidnosti, od strane IRFCG je veća od planirane za oko 10,87%, u (166,30 mil. € plasirano za 331 preduzeća u odnosu na 150 mil. € planiranih). Potpisan je garantni aranžman sa EIF u okviru COSME programa u vrijednosti od 75 mil. € namijenjenih finansiranju rizičnijih kategorija preduzetnika i MSP sa nedostatkom kolaterala. U novembru 2019. godine je počela realizacija garantnih šema kroz dvije namjenske kreditne linije: EU COSME program podrške investicijama i EU COSME program za finansiranje obrtnih sredstava. U okviru reliazcije WB EDIF programa (ENIF fond za inovativna preduzeća), finansirana su 2 inovativna start up preduzeća u iznosu od 0,43 mil. €.

Po osnovu Uredbe o podsticanju investicija, u 2019.g. iznosi finansirano je 5 preduzeća u vrijednosti od 1,089 mil. €, uz zapošljavanje/zadržavanje 364 radnih mjesta. Finansijska podrška za modernizaciju sektora prerađivačke industrije za nabavku opreme iznosi od 0,116 mil. €. Dodatno, u toku 2019. godine realizovano je i isplaćeno 33 projekta kroz IPARD like 2 u vrijednosti od 1,2 mil. €, i ugovoreno 253 projekta kroz IPARD II (mjera 1 i 3) u vrijednosti od 16,2 mil. €.

Za realizaciju aktivnosti u okviru trećeg strateškog cilja **Podsticanje inovacija, transfera tehnologije i razvoja preduzetništva**, utrošeno je **33,41 mil. €** u odnosu na planiranih **47 mil. €**, odnosno **71%** realizacije. Vlada je u junu 2019.g. donijela Strategiju pametne specijalizacije 2019 – 2024 (S3), čime je Crna Gora postala prva zemlja pored država članica EU koja je usvojila ovu strategiju. Usvojen je osnivački akti i formiran NTP Podgorica kao pravno lice, raspisan tender za izvođača radova na adaptaciji objekta. Ugovorena su 2 projekta za uspostavljanje 2 nova Centra izvrsnosti, realizuju se pripremne aktivnosti na projektu SEEIIST. Realizovano je 8 novih projekata inovativnih grantova za partnerstva nauke i privrede u vrijednosti 0,614 mil. €, dok je program podrške za predakceleraciju za inovativne startupove u početnoj fazi implementacije. Finansijsku podršku je dobilo 22 MSP za unapređenje inovativnosti u iznosu od 0,06 mil. €. Odobreno je 5 novih projekata u okviru EUREKA, 1 COSME i 4 HORIZON i 14 obuka sa 475 učesnika za jačanje kapaciteta za korišćenje EU fondova. Ukupno 23 preduzeća su dobila usluge mentoringa i obučeno 12 novih mentora, organizovano je 6 događaja o značaju intelektualne svojine, Završene su pripremne aktivnosti za početak rada Eko – fonda, donijeta su 4 podzakonsk akta u oblasti industrijske emisije, urađena analiza potencijala za realizaciju mjera energetske efikasnosti u industriji, realizovane su aktivnosti na remedijaciji lokacije Brodogradilišta Bijela, započeti radovi

na remedijaciji lokacija flotacionog jalovišta Gradac i deponije pepela i šljake Maljevac u Pljevljima, a u toku su pripreme aktivnosti za remedijaciju lokacije KAP.

U cilju podrške diverzifikaciji ponude industrijskog sektora u regionalnom kontekstu, Programom podsticajnih mjera u oblasti turizma podržano je 111 projekata, a u organizaciji lokalnih turističkih organizacija realizovano je 412 manifestacija, u ukupnom iznosu od 0,718 mil. €, dok je za finansiranje obnove postojećih i stvaranja infrastrukture na novim lokacijama namijenjenim za skijališta uloženo 21,8 mil. €. U cilju podsticanja razvoja preduzetništva u ruralnim područjima, organizovana su 2 sajma sa 100 poljoprivrednih izlagača, pružena je finansijska podrška za 13 preduzeća iz oblasti kreativnih industrija i 3 iz oblasti zanatstva.

Organizovana je promocija i pružanje savjetodavnih usluga u oblasti digitalne transformacije privredi, urađen program finansijske podrške čija realizacija počinje u 2020. g. kao i anketa o stepenu korišćenja ICT u privredi.

Za potrebe realizacije četvrtog strateškog cilja **Unapređenje pristupa tržištu**, u odnosu na planiranih **2.14 mil. €**, utrošeno je oko **1.66 mil. €**, odnosno **77,3%** realizacije. Tokom 2019. godine realizovane su aktivnosti u dijelu implementiranja procedura pojednostavljenog i ubrzanog puštanja roba kroz implementaciju programa ovlašćenih privrednih subjekata (OPS) i uspostavljanje novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS).

U okviru programa državne pomoći za uvođenje međunarodnih standarda poslovanja i akreditaciju, podrška je odobrena za 71 privredni subjekat, u iznosu od oko 268.520 €, što je u odnosu na 2018. godinu značajno povećanje od 170% u iznosu koji je dodijeljen i 108% u broju privrednih subjekata koji su dobili podršku. U dijelu podsticanja uvođenja i sertifikacije sistema upravljanja kvalitetom i bezbjednosti hrane, kao i uključivanja poljoprivrednih proizvođača u registrovane šeme kvaliteta (Agrobudžet), 4 proizvođača podržano za sisteme upravljanja kvalitetom i bezbjednošću hrane, podržano je 166 sertifikovana organska proizvođača, takođe je finansijski podržano 6 proizvođačkih grupa i 21 analiza kvaliteta proizvoda. Na planu gazdovanja šumama, realizovane su pripreme aktivnosti na uvođenju generičkog FSC standarda kao i razvoju informacionog sistema u šumarstvu.

U cilju daljeg jačanja sistema infrastrukture kvaliteta, donešeno je više od 20 tehničkih propisa, 2.361 standarda (7,3% više u odnosu na plan) i 28 djelova eurokodova.

Tokom 2019. godine nastavljeno je sa aktivnostima u oblasti kodifikacije i osiguranja kvaliteta proizvoda za potrebe odbrane, gdje je 19 novih kompanija dobilo NCAGE kod i kodifikacijom proizvoda ispunile preduslov za nastup na NATO tenderima.

U dijelu programa državne pomoći za razvoj klastera, podršku je dobilo 7 klastera u iznosu od 56.501 €, dok je 12 aplikacija urađeno u okviru tehničke podrške.

Takođe, u dijelu pružanja podrške za internacionalizaciju preduzeća i njihovog poslovanja na stranom tržištu, na nivou planiranog su unaprijeđene mogućnosti za izvoz i uspostavljanje međunarodne saradnje kroz zaključivanje ugovora o poslovnoj saradnji.

II TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE NA KRAJU PRVE GODINE SPROVOĐENJA (ZA 2019. GODINU)

STRATEŠKI CILJ 1.											
UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURE I POSLOVNOG AMBIJENTA ZA EFIKASNIJI INDUSTRIJSKI RAZVOJ											
Operativni cilj 1.1.											
Unapređenje i dalji razvoj energetske i saobraćajne infrastrukture											
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018			Ciljna vrijednost 2020			Ciljna vrijednost 2023	
Instalisana snaga kapaciteta energetskog sektora				884,975 MW			981,675 MW			1.414,675 MW	
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018			Ciljna vrijednost 2020			Ciljna vrijednost 2023	
Indeks globalne konkurentnosti-stub 2 -Infrastruktura				Rang 83/141 (GCI, WEF 2019)			Rang 80			Rang 75	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja ¹	Preporuke za naredni period sprovođenja	
1.1.1. Revitalizovati postojeće energetske infrastrukturne kapacitete	IO 1: Revitalizacija hidroelektrane HE Piva/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju Početna vrijednost 2018: Započete aktivnosti na rekonstrukciji i modernizaciji na HE Piva (realizacija 2.086.654 €) Ciljna vrijednost 2019: Kapitalni remont agregata A2 i modernizacija hidromašinske i elektro opreme/6.060.315 €/stepen ostvarenosti investiranja u	Vodeća institucija: ME Ključni partner: EPCG sa izvođačem, JV Litostroj Power iz Slovenije i ABB iz Italije	I kvartal 2019	IV kvartal 2023		U okviru kapitalnog remonta A2 agregata, plaćanje druge privremene situacije, u iznosu do 50% ugovorene vrijednosti, izvršiće se nakon izvedenih kompletnih montažnih radova, a plaćanje okončane situacije nakon primopredaje radova.	6.060.315 €	353.480,80 € 2.669.090 €	Javni sektor	Projekat rekonstrukcije i modernizacije HE Piva kroz dvije faze je podržan finansiranjem iz kreditne linije KfW banke, dok su konsultantske usluge finansirane iz donacije banke. Realizacija se odvija u skladu sa dinamikom	

¹ Sredstva javnog sektora odnose se na sredstva lokalnih samouprava, javnih institucija, uključujući preduzeća u većinskom državnom vlasništvu.

	revitalizaciju 34% u odnosu na planirana ulaganja za period 2019-2023 Ostvarena vrijednost 2019: U okviru kapitalnog remonta A2 agregata, izvršena je montaža reparirane i novoizrađene hidromašinske opreme, završena sva predviđena podešavanja i kontrole mjernih parametara mašinskih sklopova, u iznosu od 353.480,80 € (prva privremena situacija). Na rekonstrukciji i modernizaciji HE Piva faza II u revitalizaciju, investirano je 2.669.090€ IO 2: Revitalizacija hidroelektrane HE Perućica/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju Početna vrijednost 2018: Započete aktivnosti na rekonstrukciji i modernizaciji na HE Perućica (realizacija 441.928 €) Ciljna vrijednost 2019:					U okviru Projekta Rekonstrukcija i modernizacija HE Piva - Faza II realizovane su aktivnosti na sistemu sopstvene potrošnje, postrojenju glavnog razvoda sopstvene potrošnje elektrane. Step en ostvarenosti investiranja u revitalizaciju u odnosu na planirana ulaganja za 2019.g. je 73%. Iz razloga neisporučene opreme u cjelosti I nezavršenog obima poslova predviđenih ugovorom, isplaćena sredstva su u manjem iznosu od planiranog iznosa iz Ugovora od cca 3 mil. €. Preostali	5.882.290 €	628.111 €	Javni sektor	Ugovora za period 2018-2024.godine. Po Ugovoru iz januara 2020.g., ugovorena sredstva za izgradnju, isporuku i demontažno-montažne radove 5 transformatora su 2.249.390 €. U terminu
--	--	--	--	--	--	---	-------------	-----------	--------------	--

	Revitalizacija generatora G1-G7, ugradnja blok transformatora T1-T5, rekonstrukcija kanala Opačica i Moštanica, kao i rekonstrukcija mjernog profila Duklov most/5.882.290 €/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju 15% u odnosu na planirana ulaganja za period 2019-2023 Ostvarena vrijednost 2019: Realizovane planirane aktivnosti na revitalizaciji generatora G1-G7, kao i ugovorena sredstva za izgradnju, isporuku i demontažno-montažne radove 5 transformatora/ 628.111 € (za G5 isplaćen iznos 312.603,50 €, za G7 315.507,50 €)/stepen realizacije 10% u odnosu na planirana ulaganja u periodu 2019-2023.g. IO 3: Revitalizacija termoelektrane/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju Početna vrijednost 2018: U okviru projekta					dio obaveza za G5 i G7 biće završen 2020.g. u terminu određenom za revitalizaciju generatora G3 i G6, u skladu sa čim će i biti izvršeno fakturisanje. Za projekat rekonstrukcije mjernog profila Duklov most, tenderski postupak je ponovljen 11.12.2019.g. U julu 2019.g. objavljen Tender za Izvođenje radova na ekološkoj rekonstrukciji	11.780.300 €	164.700 € 5.191.062,65 €	Javni sektor	redovnog godišnjeg remonta biće zamijenjena dva transformatora T1 i T5, u 2021.g. zamjena još dva i 2022.g. preostalog transformatora. Početak izvođenja radova na rekonstrukciji mjernog profila Duklov most očekuje se u aprilu 2020.g. Pokretanje tenderskog postupka za projekat Rekonstrukcije kanala Opačica i Moštanica se očekuje u februaru 2020.g., dok se početak izvođenja radova očekuje u julu.
--	--	--	--	--	--	--	--------------	-----------------------------	--------------	--

	ekološke rekonstrukcije TEP I realizovan je Ugovor za izradu Idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ukupne vrijednosti 670.000 €. Ciljna vrijednost 2019: Nastaviti sa aktivnostima na izradi idejnog projekta, Akta o uticaju na životnu sredinu, priprema deponije Maljevac, Revizije i ugovaranje poslova sa izabranim ponuđačem za realizaciju ovog projekta/11.780.300 €/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju 17% u odnosu na planirana ulaganja za period 2019-2023 Ostvarena vrijednost 2019: Realizovane aktivnosti na izradi idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu projekta ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja u iznosu 164.700 €. Realizovane aktivnosti za potrebe Projekta nastavka korišćenja i fazne					termoelektrane "Pljevlja" – Blok I, i u novembru 2019.g. izabran prvorangirani ponuđač. Pripremljen je Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu Projekta ekološke rekonstrukcije termoelektrane „Pljevlja“ – Blok I, na koji je Agencija za zaštitu prirode i životne sredine dala saglasnost krajem decembra 2019.g., čime se stvaraju preduslovi za formalni završetak revizije Idejnog projekta ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja I.			U skladu sa planom, radovi na ekološkoj rekonstrukciji (izgradnju sistema za odsumporavanje, denitrifikaciju, unapređenje rada elektrofilterskog postrojenja, izgradnju sistema za tretman otpadnih voda i rekonstrukciju unutrašnjeg sistema transporta pepela i šljake), biće realizovani u periodu 2020-2022. Potpisivanje i početak realizacije Ugovora za izvođenje radova na ekološkoj
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

	rekultivacije deponije Maljevac/ 5.191.062,65 €/ stepen realizacije 7% u odnosu na planirana ulaganja u periodu 2019-2023. IO 4: Broj malih HE koje su revitalizovane/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju Početna vrijednost 2018: Projekat revitalizacije započet za 7 malih hidroelektrana u vlasništvu EPCG i Zeta Energy, vrijednost investicije 1.184.000 € Ciljna vrijednost 2019: 1.Rekonstrukcija mHE "Slap Zete" i "Glava Zete"/5.700.000 €/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju 92%; 2.Pripremne aktivnosti za rekonstrukciju 2 mHe Rijeka Mušovića i Rijeka Crnojevića/300.000 €/stepen ostvarenosti investiranja u revitalizaciju 9% u odnosu na planirana ulaganja u periodu 2019-2023 Ostvarena vrijednost 2019: 1.Projekat	Vodeća Institucija: EPCG Ključni partner: 1.Zeta Energy, ZRE Gdansk, Poljska; 2.SISTEM-MNE doo				(1) 5.700.000 €, (2) 300.000 €	(1) 3.294.875,79 € (2) 26.000 €	Privatni sektor	rekonstrukciji TE Pljevlja, predviđen je za I kvartal 2020.g.
--	---	--	--	--	--	--	---	-----------------	---

	rekonstrukcije mHE Slap Zete završen i nalazi se u fazi eksploataciji. Na projektu rekonstrukcije mHE Glava Zete radovi na ugradnji primarne opreme, očekivani termin za završetak radova je druga polovina maja 2020.g. Uložena sredstva u 2019.g. iznose 3,294,875.79€ (mHE Glava Zete 1,323,612.50€, mHE Slap Zete 1,971,263.29€) 2. Uložena sredstva u 2019.g. na mHE Rijeka Mušovića i Rijeka Crnojevića su na nivou 2/5 ukupnih troškova Projekta revitalizacije 5 mHE u vlasništvu EPCG, odnosno oko 26.000€ za geodetske, geološke i hidrološke podloge.									
1.1.2. Izgraditi nove energetske infrastrukturne kapacitete	IO 1: Broj izgrađenih malih HE Početna vrijednost 2018: Puštena u pogon 1 mHE i nastavljeno sa realizacijom planiranih ulaganja u ostalim malim HE, vrijednost ukupnog ulaganja u mHE u 2018.g./ 23.206.629 € Ciljna vrijednost 2019:	Vodeća Institucija: ME	I kvartal 2019	IV kvartal 2023		Nastavljene su aktivnosti na izgradnji mHE pri čemu je tokom 2019. godine završena izgradnja 12 mHE. Od navedenih objekata dvije mHE su dobile upotrebnu	30.200.000 €	13.961.307,83 €	Privatni sektor	Nastaviti sa praćenjem realizacije projekata izgradnje mHE, vodeći računa o lokalnom stanovništvu i ekološkim principima.

	nastavak realizacije ulaganja u mHE shodno Energetskom bilansu za 2019. godinu prema kojem je predviđen ulazak 10mHe u pogon Ostvarena vrijednost 2019: Tokom 2019. godine završena je izgradnja 12 mHE. Vrijednost ukupnog ulaganja u mHE za 2019. godinu iznosi 13.961.307,83 € IO 2: Broj izgrađenih VE/stepen realizacije investicija u izgradnju VE Početna vrijednost 2018: Izgrađena VE Možura i počela sa funkcionalnim ispitivanjem/100% realizovana planirana investicija u iznosu od 52 mil. € Ciljna vrijednost 2019-2020: planirano je raspisivanje tendera za VE Brajiće i solar Velje Brdo Ostvarena vrijednost 2019: VE Možura 15.11.2019. godine puštena u komercijalnu upotrebu VE Brajići,					dozvolu, dok se za preostale mHE očekuje tokom 2020. godine. Proces probnog rada i dobijanja upotrebne dozvole u najvećoj mjeri ne zavisi od investitora već od hidroloških prilika. Samim tim završetak izgradnje objekata mHE je u većini slučajeva okončan i šest mjeseci prije dobijanja upotrebe dozvole.				U narednom periodu očekuje se potpisivanje ugovora o zakupu zemljišta za izgradnju VE Brajići, dok se za solar Velje Brdo očekuje raspisivanje javnog poziva za izdavanje državnog zemljišta za izgradnju solarne elektrane.
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---

	11.10.2019 završen tender, a 25.11.2019. Izabran prvorangirani ponuđač „WPD Brajići“ IO 3: Broj izgrađenih solarnih elektrana Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: pripremne aktivnosti za izgradnju solar Briska Gora Ostvarena vrijednost 2019: Potpisan Ugovor o zakupu zemljišta za izgradnju solarne elektrane sa Konzorcijumom Fortum i EPCG									
1.1.3. Priprema i sprovođenje prioriternih infrastrukturnih projekata kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir (WBIF)	IO 1: Broj projekata koji se implementiraju (SPP lista)/vrijednost investicionog granta Početna vrijednost 2018: 2 projekta (1. Projekat „Italija-CG-SRB-BiH Energetska interkonekcija“ CGES/350.000 € 2. Projekat: ŽICG - Signalizacija i rekonstrukcija mostova na željezničkoj pruzi Bar-Vrbnica/9,5 mil. € Ciljna vrijednost 2019:	Vodeća institucija: Sekretarijat za razvojne projekte/ Nacionalna investiciona komisija Ključni partneri: Resorna ministarstva, Sektorske radne grupe	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		1.Projekat „Italija-CG-SRB-BiH Energetska interkonekcija“. U aprilu 2019.g. trafostanica Lastva je povezana na 400 kV prenosnu mrežu uvođenjem postojećeg dalekovoda Podgorica-Trebinje, čime su stvoreni preduslovi za povezivanje	Projekat 1. Interkonekcija CGES 2019 15.131.000 € 9.205.000 € Projekat 2: ŽICG 2019. 5.150.000 € (Javni sektor, kredit EIB)	7.173.000 € (dio Lastva-Pljevlja) 7.000.000 € 3.980.000 €	Javni sektor (CGES, KfW, EBRD) WBIF Kredit EIB	1.Nastavak radova na 400kV sekciji Čevo-Pljevlja. Nastavak aktivnosti na unapređenju interkonektivnih veza CG-SRB-BIH koje se finansiraju iz sredstava WBIF-a, u iznosu od 1.1 mil. € . Tokom 2020. godine očekuje se

	nastavak implementacije 2 projekta Ostvarena vrijednost 2019: 1. Projekat „Italija-CG-SRB-BiH Energetska interkonekcija“ CGES/7.000.000 € (WBIF) 2. Projekat: ŽICG - Signalizacija i rekonstrukcija mostova na željezničkoj pruzi Bar-Vrbnica. Signalizacija u Podgorici završena/6.840.000 € WBIF IO 2: Broj projekata koji će biti kandidovani kroz WBIF pozive za dobijanje tehničke pomoći Početna vrijednost 2018: 2 projekta Ciljna vrijednost 2019: 2 projekta Ostvarena vrijednost 2019: 1 projekat kandidovan (ZICG , Bar-Vrbnica, državna granica sa Srbijom. 1 projekat dobio podršku 0,6 mil. € za pripremu tehničke dokumentacije “Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu”.					podmorskog kabla na prenosnu mrežu. U toku su radovi na 400 kV sekciji Čevo –Pljevlja. Sredstva iz granta (WBIF) tokom 2019.g. povučena u iznosu od 7 mil € i utrošena na otkup TS 110/35 kV Brezna, na avansno plaćanje Izvođaču na Ugovoru za zamjenu visokonaponske opreme i rekonstrukciju zaštite, kao i konsultantske usluge. Povlačenje sredstava iz WBIF granta je bilo uslovljeno finalizovanjem Ugovora sa Izvodjačem za zamjenu VN opreme i rekonstrukciju zaštite. Završetak radova na 400 kV sekciji Čevo –Pljevlja	8.200.000 € WBIF	6.840.000 €	WBIF	obavljanje geodetskog snimanja terena (LIDAR) i izrada prve verzije Idejnog projekta. 2. Projekat ZICG Signalizacija u Podgorici završena. U toku 2020. godine se očekuje nastavak rekonstrukcije betonskih mostova i raspisivanje tendera za radove i nadzor nad radovima na sanaciji prioriternih tunela iz kredita 20+20. Završetak izrade Glavnih projekata za Signalizaciju od Bara do Bijelog Polja, za sanaciju klizišta Ratac i za sanaciju
--	--	--	--	--	--	---	-------------------------	--------------------	-------------	---

						pomjeren je zbog neobezbjedjenja prava pristupa na pojedinim lokacijama kao i sporijeg izvodjenja radova od strane Izvodjača na obezbijedjenim lokacijama, što se odrazilo na dinamiku povlačenja sredstava.					Tunela.
Operativni cilj 1.2.											
Unapređenje ICT infrastrukture za rast konkurentnosti preduzeća											
Indikator učinka Učešće ICT u BDP				Početna vrijednost 2018 3,7 - učešće u BDP, stalne cijene (2018, Monstat)			Ciljna vrijednost 2020 5%		Ciljna vrijednost 2023 6%		
Indikator učinka Dostupnost NGN širokopojasnog pristupa				Početna vrijednost 2018 70%			Ciljna vrijednost 2020 80%		Ciljna vrijednost 2023 95%		
Indikator učinka Povećanje broja skupova podataka na portalu otvorenih podataka				Početna vrijednost 2018 39 skupova podataka			Ciljna vrijednost 2020 Rast 150%		Ciljna vrijednost 2023 Rast 200%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
1.2.1. Razvoj nacionalne broadband mreže-otvoren pristup internetu velikih brzina svim preduzećima u	IO: Garantovan broadband pristup mrežama nove generacije sa brzinama većim od 30Mbps Početna vrijednost	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			49.400.000 €	49.400.000 €	Privatni sektor - Navedeni iznos predstavlja ukupne investicije	Nastavak pospješivanja razvoja nacionalne broadband mreže nove generacije.	

Crnoj Gori u cilju olakšavanja/unapređenja poslovanja i obezbjeđenja kvalitetnih usluga po povoljnim cijenama	2018: Otvoren pristup mrežama nove generacije sa brzinama većim od 30Mbps-33,7% preduzeća Ciljna vrijednost 2019: Povećanje % preduzeća koja imaju pristup mrežama nove generacije sa brzinama većim od 30Mbps na 36% Ostvarena vrijednost 2019: 43% preduzeća koja imaju pristup mrežama nove generacije sa brzinama većim od 30Mbps. Bilježi se značajan porast u odnosu na planirano povećanje %	djelatnost, MONSTAT							operatora elektronskih komunikacija u razvoj elektronskih komunikacionih mreža U cilju povećanja dostupnosti širokopoasnog pristupa, Ministarstvo ekonomije će u narednom periodu iz sredstava obezbijedenih od strane ZBIO i uz tehničku pomoć Evropske komisije, pripremiti i Plan razvoja širokopoasnog pristupa internetu u Crnoj Gori. Planom je predviđeno definisanje tipa infrastrukture koju treba izgraditi u područjima u kojima ne postoji komercijalni interes za investiranje od strane učesnika na tržištu, kao i izrada studije izvodljivosti i analize isplativosti u pojedinim
---	---	---------------------	--	--	--	--	--	--	--

										zonama. Planom će se preporučiti i optimalni modeli podsticaja i javno-privatnog partnerstva za njenu izgradnju.
1.2.2. Unapređenje mrežne infrastrukture potrebne za instalaciju EK mreža velikih brzina (u skladu sa Direktivom 2014/61/EU) kroz donošenje Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina i mapiranje telekomunikacione strukture	IO 1: Donešen Zakon o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina Ciljna vrijednost 2019: Utvrđen predlog Zakona na VCG Ostvarena vrijednost 2019: Utvrđen Predlog zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina na VCG (decembar 2019.) IO 2: Mapirana	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Vodeća	IV kvartal 2019	2020		U toku 2019. godine kontinuirano se radilo na mapiranju elektronske	320.000 €	Sredstva će biti realizovana u 2020. godini zbog neuspjelog tendera u toku 2019.	Budžet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost	Donošenjem Zakona značajno će se smanjiti troškovi građevinskih radova na postavljanju mreža, kroz primjenu instrumenata i propisa za izgradnju integrisane infrastrukture, pri čemu bi se koordiniranom izgradnjom istovremeno gradila i postavljala infrastruktura za višestruku namjenu, što uključuje i EK mreže nove generacije. Na osnovu mapiranja telekomunikacio

	telekomunikaciona infrastruktura Početna vrijednost 2018: U toku je proces mapiranja telekomunikacione infrastrukture Ciljna vrijednost 2019: Završen proces mapiranja Ostvarena vrijednost 2019: Proces mapiranja je 90% realizovan i očekuje se da u prvoj polovini 2020. godine bude završen.	institucija: Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Ključni partner: Operatori elektronskih komunikacija				komunikacione infrastrukture. Proces mapiranja je realizovan u značajnoj mjeri i očekuje se da u prvoj polovini 2020. godine ovaj proces bude završen.				ne infrastrukture dobiće se precizna i detaljna slika o trenutnom razvoju mreža, identifikovati područja bez dostupnosti širokopojasnog pristupa, a stvoriti se i uslovi za ispitivanje potencijala tržišta da eliminiše postojeći jaz u infrastrukturi, tj. definisati zone potencijalno neuspjelog djelovanja tržišta.
1.2.3. Unapređenje portala otvorenih podataka (www.data.gov.me) kroz uspostavljanje novih funkcionalnosti u vezi pristupačnosti i integriteta sa	IO: Pristupačan portal i integrisan sa EU portalom Početna vrijednost 2018: Portal nije dizajniran u skladu sa smjernicama o web pristupačnosti i podaci se ne nalaze na EU portalu Ciljna vrijednost 2019: Portal je izrađen u skladu sa	Vodeća institucija: Ministarstvo javne uprave Ključni partner: Svi organi javne vlasti	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			14.500 €	14.500 €	Nacionalni Budžet	Ministarstvo će nastaviti započete aktivnosti u vezi povećanja data setova i nastaviti da aktivno učestvuje na promovisanju potencijala koji proizilaze iz resursa podataka u

EU portalom (www.europeand ataportal.eu)	smjernicama web pristupačnosti Ostvarena vrijednost 2019: Portal je unaprijeđen u skladu sa smjernicama web pristupačnosti									otvorenom formatu.
1.2.4. Izrada Nacionalnog okvira interoperabilnosti u funkciji osiguranja kompatibilnosti softvera i razmjene podataka	IO: Izrađen Nacionalni okvir interoperabilnosti usklađen sa EIF Početna vrijednost 2018: Nacionalni okvir interoperabilnosti nije usaglašen sa EIF (Evropskim okvirom interoperabilnosti) Ciljna vrijednost 2019: Izrađen okvir interoperabilnosti koji će zajedničkim pristupom, prilikom pružanja elektronskih javnih usluga, doprinijeti smanjenju birokratije za građane i poslovne korisnike. Primjenom okvira će se osigurati da usluge budu standardizovane, automatizovane, pojednostavljene i pružene uz manje napora i u kraćem vremenu Ostvarena vrijednost	Vodeća institucija: Ministarstvo javne uprave	I kvart al 2019	IV kvartal 2020						U narednom periodu će se nastaviti sa sprovođenjem Nacionalnog okvira interoperabilnos ti.

	2019: Izrađen Nacionalni okvir interoperabilnosti usklađen sa EIF									
Operativni cilj 1.3.										
Podsticati održivo upravljanje resursima										
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018			Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023	
Učešće šumarstva i drvne industrije u BDV (%)				0,3 učešće u BDV (2017, Monstat)			0,5 učešće u BDV		0,6 učešće u BDV	
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018			Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023	
Broj ugovora o koncesijama za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina				37			Povećanje broja ugovora za 10% u odnosu na početnu vrijednost		Povećanje broja ugovora za 15% u odnosu na početnu vrijednost	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.3.1. Unaprijediti ponudu drvne sirovine sa ciljem njene bolje dostupnosti za drvoprerađivače	IO: Godišnja stopa rasta posjećene drvne sirovine Početna vrijednost 2018: 494.747 m3 Ciljna vrijednost 2019: 772.086 m3 Ostvarena vrijednost 2019: 439.320 m3/bruto	Vodeća institucija: MPRR/UZŠ Ključni partner: Poslovne asocijacije	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		U 2019. godini proizvodnja je manja 13% u odnosu na prethodnu zbog raskidanja dva koncesiona ugovora u Pljevljima.	655.000 € 18.000 €	655.000 € /	Nacionalni budžet (Uprava za šume) Nacionalni budžet (MPRR)	U 2019. godini, odobrena sredstva iz Programa gazdovanja šumama su utrošena za izradu planova gazdovanja i pošumljavanje. Da bi se ostvarila planirana stopa rasta potrebno je izdvajati značajno veća finansijska sredstva za ove namjene.

1.3.2. Razvoj i podsticanje privrede kroz efikasnije upravljanje mineralnim sirovinama ²	IO: Godišnji obim proizvodnje mineralnih sirovina Početna vrijednost 2017: -nemetalične mineralne sirovine: 646.366 m ³ ; -energetska mineralna sirovina: 1475253 t; -metalične mineralne sirovine: 1.527.976 t Ciljna vrijednost 2018: -nemetalične mineralne sirovine: 550.000 m ³ -energetska mineralna sirovina: 1.520.000 t -metalične mineralne sirovine: 910.000 t Ostvarena vrijednost 2018: -nemetalične mineralne sirovine: 506.023 m ³ -energetska mineralna sirovina: 1.595.570 t -metalične mineralne sirovine: 1.131.792 t	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Privredna društva- koncesionari	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Ostvarena vrijednost proizvodnje energetskih i metaličnih mineralnih sirovina u odnosu na ciljnu veća je za oko 24%, odnosno 5%. U kontekstu navedenog povećanja proizvodnje, manji procenat realizovanih investicija za oko 15% od planiranih je zanemarljiv. Ostvarena vrijednost proizvodnje nemetaličnih mineralnih sirovina u odnosu na ciljnu je manja za oko 8%, a istovremeno veća za 45% od ugovorene	20.625.000 € ³	17.575.651, 4 € ²	-Javni sektor (AD Rudnik uglja Pljevlja) i -Privatni sektor (ostali koncesiona ri)	Preduzimaju se aktivnosti u cilju unapređenja ambijenta za razvoj rudarske proivodnje, i u skladu sa tim očekuje se zaključivanje novih ugovora u oblasti koncesija za eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina.
---	--	--	----------------------	-----------------------	--	--	------------------------------	---------------------------------	---	--

² Podaci o proizvodnji mineralnih sirovina za prethodnu godinu dostupni su u toku II kvartala tekuće godine te se praćenje realizovanih aktivnosti evidentira na nivou podataka iz prethodne godine.

³ Planirane investicije koncesionara u 2018. i 2019. godini koji vrše eksploataciju uglja, crvenih boksita i rude olova i cinka (ukupan iznos).

						vrijednosti, što u konačnom predstavlja zadovoljavajući rezultat.				
Operativni cilj 1.4.										
Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za konkurentnost industrije u skladu sa potrebama tržišta rada										
Indikator učinka SME Policy index – Indeks Akta o MSP, Preduzetničko učenje – poddimenzija 1.1				Početna vrijednost 2018 4,08 (2019)			Ciljna vrijednost 2020 4,2		Ciljna vrijednost 2023 4,4	
Indikator učinka Broj zaposlenih u industrijskom sektoru i učešće u ukupnoj zaposlenosti (Monstat)				Početna vrijednost 2018 21.584 (11,4% ukupne registrovane zaposlenosti)			Ciljna vrijednost 2020 Rast 2%		Ciljna vrijednost 2023 Rast 4%	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.4.1. Izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada u oblastima energetike, telekomunikacija, prerađivačke industrije, prerade hrane i građevinarstvo ⁴	IO: Broj standarda zanimanja Početna vrijednost 2018: 37 standarda zanimanja Ciljna vrijednost 2019: 67 standarda zanimanja Ostvarena vrijednost 2019: 55 standarda zanimanja	Vodeća institucija: MPS Ključni partneri: CSO, Savjet za kvalifikacije, Sektorske komisije, Obrazovne ustanove, Udruženja poslodavaca	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			270.000 €	270.000 €	Nacionalni budžet	Za 2020. godinu planirana je priprema i donošenje najmanje 20 standarda zanimanja, u skladu sa potrebama tržišta rada i najmanje dva standarda zanimanja iz oblasti koje su prioritetne u

⁴ Iznos sredstava koji je namijenjen za realizaciju aktivnosti 1.4.1. odnosi se i na aktivnost 1.4.2.

										Strategiji pametne specijalizacije, Održivi izvori energije i zdravstveni turizam.
1.4.2. Modernizovati obrazovne programe stručnog obrazovanja nivoa III i IV u oblasti industrije	IO: Broj inoviranih obrazovnih programa Početna vrijednost 2018: Pripremljeno 16 obrazovnih programa različitog nivoa obrazovanja Ciljna vrijednost 2019: 31 obrazovni program Ostvarena vrijednost 2019: 31 obrazovni program	Vodeća institucija: MPS Ključni partneri: Obrazovne ustanove	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						Za 2020. godinu planirana je priprema i usvajanje 10 modularizovanih obrazovnih programa različitih nivoa zahtjevnosti.
1.4.3. Unapređenje kvaliteta praktične nastave (učenje kroz rad) u oblastima energetike, telekomunikacije, prerađivačke industrije, prerada hrane i građevinarstvo	IO 1: Broj nastavnika koji su prošli obuku kod poslodavca Početna vrijednost 2018: 20 nastavnika završilo obuku kod poslodavca u skladu sa akreditovanim programom Ciljna vrijednost 2019: 70 nastavnika završilo obuku kod poslodavca u skladu sa akreditovanim programom Ostvarena vrijednost 2019: 168 nastavnika	Vodeće institucije: MPS, Centar za stručno obrazovanje Ključni partneri: Obrazovne ustanove, Privredna komora CG, Unija poslodavaca Crne Gore	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						Obuku nastavnika kod poslodavca završilo najmanje 30 nastavnika.

	završilo obuku kod poslodavca u skladu sa akreditovanim programom IO 2: Broj učenika u dualnom obliku obrazovanja Početna vrijednost 2018: U školskoj 2018/2019. godini 577 učenika Ciljna vrijednost 2019: U školskoj 2019/2020. godini 750 učenika Ostvarena vrijednost 2019: U školskoj 2019/2020. godini 800 učenika IO 3: Procenat stručnih škola koje realizuju praktičnu nastavu kod poslodavca Početna vrijednost 2018: 75% Ciljna vrijednost 2019: 78% Ostvarena vrijednost 2019: 80%						262.112 €	262.112 €	Nacionalni budžet	U školskoj 2020/2021. godini 1000 učenika obrazuje se u dualnom obliku obrazovanja. Kod 82% stručnih škola praktična nastava se realizuje kod poslodavca.
--	---	--	--	--	--	--	-----------	-----------	-------------------	---

1.4.4. Modernizovati i promovisati studijske programe u skladu sa potrebama tržišta rada, sa posebnim naglaskom na prirodne i tehničke nauke	IO 1: Definisani ishodi učenja za studijske programe na ustanovama visokog obrazovanja sa stanovišta predmeta Početna vrijednost 2018: u toku je realizacija studijskih programa po reformisanom modelu studija 3+2+3. Reformisani programi kao obavezan dio moraju imati minimum 25% praktične nastave. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju od studijske 2017/18 osnovne studije na UCG su besplatne, što je od posebnog značaja za pristup visokom obrazovanju, i navedenim oblastima studija. Ciljna vrijednost 2019/2020: sve ustanove visokog obrazovanja su u obavezi da imaju definisane ishode učenja i u toku je postupak reakreditacije Ostvarena vrijednost 2019: Sproveden 51	Vodeća institucija: MPS Ključni partneri: Obrazovne ustanove	III kvartal 2019	IV kvartal 2020		U toku su dva postupka akreditacije studijskih programa na privatnim ustanovama i tri postupka reakreditacije privatnih ustanova visokog obrazovanja. Svi započeti postupci akreditacije i reakreditacije biće realizovani do početka studijske 2020/21 godine.				Agencija za visoko obrazovanje će kroz pravilnike i kriterijume za eksternu evaluaciju uključivati predstavnike realnog sektora. U planu je realizacija istraživanja o usklađenosti studijskih programa sa tržištem rada, tematske analize po naučnim oblastima sa ciljem kreiranja kvalitetne radne snage na osnovu visokog obrazovanja.
--	---	---	-------------------------	------------------------	--	--	--	--	--	--

	postupak akreditacije studijskih programa na privatnim ustanovama visokog obrazovanja (odobreno 49, a 2 odbijene)/Sprovedena 3 postupka reakreditacije privatnih ustanova visokog obrazovanja(sve tri reakreditovane) IO 2: Broj upisanih studenata iz oblasti prirodnih i tehničkih nauka Početna vrijednost 2018: 1.180 studenata Ciljna vrijednost 2019: 1.280 Ostvarena vrijednost 2019: Studijske 2019/2020 godine – 1.350 studenata (ukupan broj upisanih studenata 5.800)									Nastaviće se sa promocijom studijskih programa iz oblasti prirodnih i tehničkih nauke.
1.4.5. Realizovati program obrazovanja i osposobljavanja za lica koja traže zaposlenje u	IO: Broj osoba koje su završile programe i treninge Početna vrijednost 2018: ukupno 341 lice (231 lice za stručne kvalifikacije za i 110 lica	Vodeća institucija: MRSS/ZZZCG Ključni partner: MP, Ispitni centar, Centar za	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			300.000 €	219.950,36 €	Nacionalni budžet	ZZZCG će i u 2020. nastaviti sa stvaranjem uslova za povećanje zaposlenosti u sektorima koji

skladu sa potrebama razvoja industrije	za ključne vještine) Ciljna vrijednost 2019: 320 lica Ostvarena vrijednost 2019: 449 lica	stručno obrazovanje							podržavaju industrijski razvoj kroz programe obrazovanja i osposobljavanja.
1.4.6. Implementirati programe za razvoj preduzetništva – obuke i kreditna podrška (Programska linija za razvoj preduzetništva unutar Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO: Broj realizovanih obuka za preduzeća/broj polaznika Početna vrijednost 2018: 4 obuke/22 polaznika Ciljna vrijednost 2019: 4 obuke/22 polaznika Ostvarena vrijednost 2019: 4 obuke/20 polaznika preduzeća, 19 biznis planova upućeno u IRFCG na donošenje odluke o kreditnoj podršci	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: IRFCG	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		15.000 €	15.000 €	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020. godini, Ministarstvo ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti i privrede, uz uvođenje dvije nove programske linije u dijelu podrške digitalnoj transformaciji biznisa i internacionalizaciji MMSP.
1.4.7. Organizovati obuke i tematske	IO 1: Broj realizovanih obuka za preduzeća/broj	Vodeća institucija: ME/PKCG/	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		500 € MBA 7.700 €	500 € MBA 8.000 € PKCG	Privatni sektor	Unaprijediti saradnju između privrednika i obrazovnih

događaje u cilju daljeg razvoja preduzetništva i usklađivanja obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada	učesnika (PKCG/UPCG/MBA) Početna vrijednost 2018: 26/1075 Ciljna vrijednost 2019: 38/930 PKCG, 10/200 UPCG Ostvarena vrijednost 2019: 40/1700 PKCG, 10/200 UPCG IO 2: Broj organizovanih događaja/susreta/okruglih stolova sa ciljem usklađivanja sa potrebama tržišta rada/broj učesnika (PKCG/UPCG/MBA) Početna vrijednost 2018: 7/143 Ciljna vrijednost 2019: 2 MBA, 4 okr.st./120 PKCG, 5/150 UPCG Ostvarena vrijednost 2019: 2 susreta/40 učesnika (MBA); 6 okruglih stolova/227 učesnika (PKCG), 5 događaja/150 učesnika UPCG IO 3: Broj urađenih informatora o programima podrške/broj preduzeća (ME/PKCG/UPCG/MBA) Početna vrijednost	UPCG/MBA Ključni partneri: Privredni sektor					PKCG 5.000 € UPCG	5.000 € UPCG		institucija kako bi se obezbijedila konkurentna radna snaga na tržištu rada (kroz nastavak komunikacije i organizaciju susreta ova dva sektora). Dodatno, usklađivanje obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada će biti u fokusu rada PKCG i u 2020.g., uz uspješnu saradnju sa Ministarstvom prosvjete, CSO, ZZZ CG i drugim institucijama. Planirani nastavak aktivnosti uključuje organizaciju događaja u okviru redovnog poslovanja UPCG, kao i u planiranih projekata koji
---	--	--	--	--	--	--	--	---------------------	--	--

	2018: 1/80 Ciljna vrijednost 2019: 1/90 Ostvarena vrijednost 2019: 1 Informator za finansijsku i nefinansijsku podršku privredi u CG publikovan/90 preduzeća dobilo informator, objavljen na web sajtu www.mek.gov.me								čekaju odobrenje, a čija će dinamika i broj biti precizirani krajem prvog kvartala t.g. Planirano je ažuriranje Informatora za finansijsku i nefinansijsku podršku privredi u CG na, kvartalnom nivou.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Operativni cilj 1.5.

Unapređenje regulatornog okvira i poslovnog ambijenta

Indikator učinka Indeks lakoće poslovanja (DB, Doing Business, World Bank)				Početna vrijednost 2018 50/190 (Doing business Izvještaj 2019)		Ciljna vrijednost 2020 45 (Doing business Izvještaj 2021)		Ciljna vrijednost 2023 32 (Doing business Izvještaj 2024)		
Indikator učinka Broj e-licenci na portalu e-uprave				Početna vrijednost 2018 282 licence		Ciljna vrijednost 2020 Povećanje za 20%		Ciljna vrijednost 2023 Povećanje za 30%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.5.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.5.1. Donošenje i primjena Zakona o administrativnim taksama i uspostavljanje sistema za	IO 1: Smanjenje troškova administrativnih procedura identifikovano rangom na Doing Business listi Početna vrijednost	Vodeća institucija: MF (IO 1), MJU (IO 2) Ključni partneri: Opštine	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Prema odredbama Zakona, opštine su u obavezi da svoje propise usaglasе sa zakonom, što je urađeno na nivou 8 opština,	120.000 € (MJU)	169.858,11 € (MJU)	Nacionalni budžet (MJU)	Primjenom Zakona će se omogućiti smanjenje, usaglašavanje i konsolidacija administrativnih taksi na

elektronsko plaćanje administrativnih taksi	2018: Pripremljen predlog zakona Ciljna vrijednost 2019: Usvajanje zakona u skupštinskoj proceduri i usaglašavanje opštinskih propisa sa novim zakonom Ostvarena vrijednost 2019: Usvojen Zakon o administrativnim taksama (stupio na snagu 30.marta 2019.). Od ukupno 24 opštine, 8 opština je dobilo saglasnost Vlade na Prijedlog odluke o lokalnim administrativnim taksama, dok je 9 dobilo saglasnost na Prijedlog odluke o lokalnim komunalnim taksama. IO 2: Broj državnih organa i organa državne uprave koji pružaju usluge elektronske naplate administrativnih taksi Početna vrijednost 2018: 0				koje su u procesu donošenja, lokalne Odluke dostavile Vladi na saglasnost. Utvrđeno je da je veći broj taksi zadržan na nivou ili niži od tarifnih stavova važećih Odluka o lokalnim administrativnim taksama. Procenat ukinutih taksi za navedene opštine kreće se u rasponu od 32% do 73% u odnosu na važeću odluku. Zakonom o elektronskoj upravi čija primjena počinje 03.07.2020. je propisano da tada počinje korišćenje Nacionalnog			državnom i lokalnom nivou.Ukinuto je 49 taksi (7% od ukupnog broja), smanjen iznos za 72 takse (11% od ukupnog broja), pri čemu nijedna taksa nije povećana. Do sada ostvareni rezultati su prosječno smanjenje iznosa taksi u rasponu od 35% do 54%. Za opštine koje još uvijek nijesu dobile saglasnost Vlade, u toku je usaglašavanje. Intenzivirati neposrednu saradnju svih institucija uključenih u realizaciju ovog informacionog
---	---	--	--	--	--	--	--	--

	Ciljna vrijednost 2019: dva organa Ostvarena vrijednost 2019: /					Sistema za naplatu administrativnih taksi.				sistema, kao i korisnika kod kojih će se započeti sa implementacijom sistema NS-NAT od 03.07.2020.
1.5.2. Donošenje Zakona o elektronskoj fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga i fazna implementacija	IO: Usvajanje Zakona Početna vrijednost 2018: Pripremljen prijedlog zakona i pripremljena Studija izvodljivosti Ciljna vrijednost 2019: Usvojen zakon i nabavka potrebne opreme i testiranje sistema elektronske fiskalizacije Ostvarena vrijednost 2019: Usvojen Zakon o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga (jul 2019.). U toku je tenderska procedura za nabavku opreme.	Vodeća institucija: MF, PU Ključni partneri: MJU	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		Planirani datum završetka realizacije - II kvartal 2021. U odnosu na inicijalni plan, početak primjene Zakona o fiskalizaciji pomjeren je za 1. januar 2021. godine, kako bi se izašlo u susret zahtjevima privredne zajednice za dodatnim vremenom za prilagođavanje, kao i okončala tenderska procedura za nabavku opreme.	cca 4.800.000€ iz kreditnog aranžmana sa Svjetskom bankom	S obzirom da tenderska procedura za nabavku opreme nije okončana u 2019. godini, sredstva za realizaciju biće prenešena iz 2019. u 2020. godinu.	Kreditni aranžmana sa Svjetskom bankom	U 2020. godini radiće se na stvaranju uslova za uspostavljanje i testiranje sistema elektronske fiskalizacije, kako bi se obezbijedila puno i nesmetano puštanje u produkciju ovog sistema od 1. januara 2021. godine.
1.5.3. Usklađivanje sa Direktivom o zakašnjelim plaćanjima –	IO: Donešen Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza Početna vrijednost 2018: Pripremljen	Vodeća institucija: MF	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		Planirani datum završetka realizacije - II kvartal 2021. Tokom 2020.				Tokom 2020. dodatno će se raditi na konsultovanju zainteresovane

donošenje Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza	nacrt zakona Ciljna vrijednost 2019: Pripremljen Predlog zakona Ostvarena vrijednost 2019: Pripremljen predlog izmjena i dopuna zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza sa pratećim obrascima.					godine predlog zakona biće upućen u proceduru usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje.				javnosti i usaglašavanju teksta Predloga zakona.
1.5.4. Pojednostavljenje postupka - smanjenje administrativnih opterećenja za osnivanje biznisa	IO: Smanjenje troškova osnivanja preduzeća Početna vrijednost 2018: Troškovi evidentirani DB Izvještajem - indikator započinjanje biznisa 2019 (96 €) Ciljna vrijednost 2019: smanjenje troškova za 5% Ostvarena vrijednost 2019: Stvoreni preduslovi za smanjenje troška u dijelu smanjenja torška službene objave informacija o osnivanju u CRPS (Službeni list je krajem januara 2020.g. donio novi cjenovnik, u kojem je izvršio smanjenje službene objave informacija o	Vodeća institucija: MF Ključni partner: PU	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Usvojen Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta (jun 2019.), koji tretira pet oblasti: započinjanje biznisa, izdavanje građevinskih dozvola, dobijanje priključka za električnu energiju, plaćanje poreza i registraciju nepokretnosti. Usvojena „Analiza stanja u oblasti registracije preduzeća sa mjerama za unaprijeđenje“ (avgust 2019.), kojom je obrađen proces sadašnje				Krajnji cilj reforme procesa registracije preduzeća je da se cjelokupan proces osnivanja preduzeća (od rezervacije imena do momenta kada preduzeće može da obavlja pravne radnje), odvija elektronski. Aktivnosti na unapređenju poslovnog ambijenta se intenzivno prate kroz izvještavanje

	osnivanju društva u CRPS-u, sa 12,00 € na 3,00 €)					registracije privrednih subjekata sa identifikovanim nedostacima, sa ciljem potpune elektronske registracije preduzeća i pojednostavljenje procesa za one privrednike koji odluče da osnuju svoje preduzeće ili registruju izmjene dolaskom na šalter CRPS.				Vladi, na mjesečnoj osnovi, počev od avgusta 2019. godine.
1.5.5. Pojednostavljenje procesa izdavanja biznis licenci od strane državnih organa i organa državne uprave (e-licence)	IO: Broj licenci za pravna lica u Registru licenci na stranici portalu e-uprava Početna vrijednost 2018: Na portalu e-uprave 282 licence (informativne, elektronske) za pravna lica Ciljna vrijednost 2019: Povećanje od 10% Ostvarena vrijednost 2019: Na portalu e-uprave su 337 licence, ostvareno povećanje 19,5%	Vodeća institucija: Ministarstvo javne uprave	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						U narednom periodu inteziviraće se aktivnosti usmjerene na podizanje nivoa sofisticiranosti postojećih licenci, odnosno prevođenje informativnih licenci na elektronske Nivoa 3 ili Nivoa 4. Takođe, u budućem periodu

										neophodno je analizirati unapređenje postojećeg sistema u skladu sa planovima za uspostavljanje Jedinstvene kontakt tačke za usluge.
1.5.6. Skraćenje rokova za registraciju nepokretnosti u katastru povećanjem efikasnosti katastara	IO 1: Napredak u rangi Doing Business Svjetske banke u indikatoru "registracija nepokretnosti" Početna vrijednost 2018: rang 76 (DB Izvještaj za 2019.) Ciljna vrijednost 2019: 72 Ostvarena vrijednost 2019: rang 83 (DB Izvještaj za 2020.)	Vodeća institucija: MF i Uprava za nekretnine	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Od strane relevantnih institucija koje su direktni učesnici u postupku registracije nepokretnosti, kontinuirano se realizuju aktivnosti u cilju ostvarenja napretka u DB Izvještaju.	110.000 €	110.000 €	Nacionalni budžet (UzN)	Uvođenjem e-servisa preuzimanje e-potpisanog lista nepokretnosti /posjedovnog lista, smanjen je broj procedura i vremena za registraciju nepokretnosti, što ima direktan uticaj na rangiranje CG u izvještajima DB. U narednom periodu planiran je nastavak aktivnosti, u cilju unapređenja u

	IO 2: Primijenjen novi informacijski sistem za registraciju nepokretnosti Početna vrijednost 2018: registracija nepokretnosti se obavlja u skladu sa prethodno pripremljenim softverom za potrebe katastarskih evidencija Ciljna vrijednost 2019: Preuzimanje lista nepokretnosti, posjedovnog lista i uvjerenja, kao elektronski potpisanog dokumenta od strane Notara i drugih relevantnih institucija se vrši primjenom novog informacijskog sistema (ili putem e-servisa) Ostvarena vrijednost	Vodeća institucija: Uprava za nekretnine				Faza 1 - U toku II kvartala 2019. zvanično je implementiran e-servis za direktno, on-line, preuzimanje zvaničnih dokumenata iz katastarskih evidencija - listova nepokretnosti/po sjedovnih listova u formi elektronskog dokumenta, koji imaju istu pravnu valjanost kao i dokumenta koja se mogu dobiti na šalterima Područnih jedinica Uprave za nekretnine.				oblasti zemljišne administracije. Imajući u vidu činjenicu da su ovi sistemi veoma složeni i zahtijevaju kontinuirana ulaganja u održavanju sistema, biće neophodna veća finansijska podrška u cilju, održivosti i unaprjeđenja sistema.⁵
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁵ Korišćenje e-servisa preuzimanje LN/PL, namijenjeno je organima državne uprave, lokalne samouprave, pravnim licima koja obavljaju poslove od javnog interesa i notarima, za potrebe obavljanja poslova iz njihove nadležnosti, te shodno tome unaprjeđenje sistema i funkcionalnosti neophodno je raditi u kontinuitetu. Neophodno je u što kraćem roku obezbijediti zakonsku regulativu koja će na decidan način propisati obaveze Notarskih kancelarija za korišćenje dostupnih e-servisa.

	2019: Faza 1 - preuzimanje zvaničnih dokumenata iz katastarskih evidencija se vrši primjenom novog informacionog sistema (e-servis).									
1.5.7. Uvođenje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti planiranja i izgradnje objekata	IO: Primijenjen novi informacioni sistem Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: Izabran izvođač Ostvarena vrijednost 2019: Dostavljene ponude u otvorenom postupku javne nabavke za nabavku usluga nadogradnje/održavanja informacionog sistema	Vodeća institucija: MORT	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Novi rok za izbor ponuđača I kvartal 2020. godine. U toku je vrednovanje ponuda dostavljenih u otvorenom postupku javne nabavke za nabavku usluga nadogradnje/održavanja informacionog sistema za elektronsku komunikaciju u postupcima izdavanja urbanističko tehničkih uslova, saglasnosti od strane glavnog državnog/gradskog arhitekta, pribavljanje od organa za tehničke uslove	100.000 €	/	Nacionalni budžet	Dalja realizacija aktivnosti zavisi od uspjehnosti postupka javnih nabavki. U slučaju da pružalac usluge bude uspješno izabran, u narednom periodu se očekuje zaključivanje ugovora i izrada softvera. Shodno tome, očekivanja su da do kraja 2020. godine bude urađen softver i u 2021. sva komunikacija u oblasti

						kopije plana i lista nepokretnosti, saglasnosti, mišljenja i drugih dokaza utvrđenih zakonom od strane revidenta, izdavanja građevinske dozvole i upotrebne dozvole za složene inženjerske objekte i pribavljanja saglasnosti za izvođenje pripremnih radova na izgradnji složenih inženjerskih objekata od strane Vlade.				izgradnje objekata bi se odvijala elektronskim putem.	
STRATEŠKI CILJ 2.											
UNAPREĐENJE INVESTICIJA I FINANSIJA ZA MODERNIZACIJU INDUSTRIJE											
Operativni cilj 2.1.											
Unapređenje pristupa finansiranju za konkurentna i inovativna preduzeća											
Indikator učinka GCI index (stub 9.02 finansiranje MSP)					Početna vrijednost 2018 Rang 43/141			Ciljna vrijednost 2020 Rang 41/141		Ciljna vrijednost 2023 Rang 39/141	
Indikator učinka Ukupna vrijednost dodijeljenih kredita privrednim društva u privatnom vlasništvu (CBCG)					Početna vrijednost 2018 1.004.162 hilj €			Ciljna vrijednost 2020 Rast 5% u odnosu na 2018.		Ciljna vrijednost 2023 Rast 10% u odnosu na 2018.	
Aktivnost koja utiče na realizaciju	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog	Institucije odgovorne za sprovođenje	Datum počet	Planirani datum	Status realiz	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	

Operativnog cilja 2.1.	perioda	aktivnosti	ka	završet ka	acije AAA	obrazloženje)				
2.1.1. Obezbijediti kredite za razvoj preduzeća u sektorima industrije	IO: Broj podržanih preduzeća kroz kreditne aranžmane Početna vrijednost 2018: 307 preduzeća/115,28 mil.€ Ciljna vrijednost 2019: 320 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 292 preduzeća/116,54 mil.€ IO 2: Broj novoosnovanih preduzeća iz industrije Početna vrijednost: 46 preduzeća Ciljna vrijednost 2019: 56 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 46 preduzeća	Vodeća institucija: IRF CG	I kvart al 2019	IV kvartal 2020			120.000.00 0 €	116.543.320, 06 €	Javni sektor- IRFCG	Implementacija kreditnih linija za podršku prioritetnim sektorima industrije i sektorima koji podržavaju industrijski razvoj se prati korišćenjem statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti- NACE (B,C,D,E,F,H,I i J sektori).
2.1.2. Realizovati finansijsku podršku za poboljšanje likvidnosti u sektorima industrije kroz faktoring aranžmane (kratkoročni	IO: Broj podržanih preduzeća za poboljšanje likvidnosti (Broj potpisanih Ugovora za domaći i međunarodni faktoring) Početna vrijednost 2018: 22 aranžmana Ciljna vrijednost 2019: 25 aranžmana	Vodeća institucija: IRF CG	I kvart al 2019	IV kvartal 2020			30.000.000 €	49.763.669 €	Javni sektor- IRFCG	Implementacija kreditnih linija za podršku prioritetnim sektorima industrije i sektorima koji podržavaju industrijski razvoj se prati

kreditni za poboljšanje likvidnosti)	Ostvarena vrijednost 2019: 39 aranžmana								korišćenjem statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti-NACE (B,C,D,E,F,H,I i J sektori).
2.1.3. Realizovati finansijsku podršku preduzećima u vidu malih kredita - Program podsticanja zapošljavanja u industriji i sektorima koji podržavaju industrijski razvoj	IO: Broj dodijeljenih kredita/samozaposlenih i zaposlenih u sektoru industrije (kreditni do 15.000€, k.s. do 4%, rok otplate 2 godine) Početna vrijednost 2018: 5 kredita/zaposleno je 8 lica Ciljna vrijednost 2019: 7 kredita za otvaranje 13 radnih mjesta Ostvarena vrijednost 2019: 5 kredita za otvaranje 10 radnih mjesta	Vodeća institucija: MRSS Ključni partner: ZZZCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		65.000 €	50.000 €	Nacionalni budžet	Pored Inoviranog programa za samozapošljavanje putem kojeg se dodjeljuju kreditna sredstva, koji se finansira iz budžeta, ZZZ je u 2019.g. otpočeo sprovođenje projekta "Program grantova za samozapošljavanje" koji se finansira iz sredstava EU u okviru IPA Sektorskog operativnog programa za edukaciju, zapošljavanje i socijalnu zaštitu 2015-2017.

									U oktobru 2019.g. je pokrenut prvi poziv, drugi poziv će biti objavljen u 2020.g.g, a treći poziv u 2021.g. U toku je priprema rang liste ocjene kvaliteta primljenih prijedloga projekata nakon čega slijedi potpisivanje ugovora o korišćenju sredstava granta.
2.1.4. Pripremiti i sprovesti grant šeme za MSP i klastere (Pilot projekat)	IO: Izrađena grant šema MSP i klastere/broj preduzeća/klastera (grant po preduzeću/klasteru do 15.000€) Početna vrijednost 2018: / (aktivnost počinje sa realizacijom u 2019. godini) Ciljna vrijednost 2019: Pripremljena grant šema za MSP i klastere	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Zainteresovana preduzeća i klasteri iz sektora industrije	IV kvartal 2019	IV kvartal 2020					Planirano je da tokom prvog kvartala 2020.g. projektni konzorcijum Expertise France objavi javni poziv za učešće u pilot programu „Vaučeri za konkurentnost“ i dodijeli najmanje 10 vaučera, pri

	Ostvarena vrijednost 2019: Projektna dokumentacija je pripremljena. Pripremljen Javni poziv u okviru Pilot programa „Vaučeri za konkurentnost“									čemu će iznos dodijeljenih vaučera biti između 1,000 € i 8,000 € po preduzeću. Nakon dobijanja Mišljenja AZZK da je predlog pilot grant šeme prihvatljiv i u skladu sa novim zakonom o državnoj pomoći, poziv će biti objavljen od strane projektnog konzorcijuma Expertise France.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Operativni cilj 2.2.

Kreiranje regulatornog okvira i implementacija novih finansijskih instrumenata

Indikator učinka				Početna vrijednost 2018		Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023		
VCPE indeks, Indeks atraktivnosti ulaganja, rangiranje				85/125 (2018)		Poboljšanje od 5% u IESE VCPE Indeks rangiranju		Poboljšanje od 10% u IESE VCPE Indeks rangiranju		
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018		Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023		
Broj EU programa i finansijskih instrumenata kojima se pristupilo				3/3 (COSME, WB EDIF, H2020)		3/4		4/5		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
2.2.1. Donošenje i	IO: Usvojen Zakon o alternativnim	Vodeća institucija:	IV kvart	IV kvartal		Imajući u vidu kašnjenja u				Usvojiti Zakon u

implementacija Zakona o alternativnim investicionim fondovima	investicionim fondovima Početna vrijednost 2018: Implementirane aktivnosti za pripremu nacrtu zakona Ciljna vrijednost 2019: Pripremljen predlog zakona Ostvarena vrijednost 2019: Započet rad na tekstu nacrtu Zakona kroz tvining projekat "Podrška regulaciji finansijskih usluga".	MF/Komisija za tržište kapitala	al 2019	2020		implementaciji tvining projekta "Podrška regulaciji finansijskih usluga", rok za usvajanje Zakona na Vladi je pomjeren za IV kvartal 2021, što je ujedno i predviđeno PPCG-om (poglavlje 9).				predviđenom roku.
2.2.2. Realizacija instrumenata finansijske podrške za inovativna i brzorastuća preduzeća kroz ulaganje u vlasnički kapital	IO: Broj podržanih preduzeća kroz ulaganje u vlasnički kapital (ENIF fond) Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 1 preduzeće Ostvarena vrijednost 2019: Finansirana su 2 inovativna start up preduzeća u ukupnom iznosu od 430.000 € iz sredstava ENIF fonda za inovativna preduzeća (WB EDIF program).	Vodeće institucije: ME Ključni partneri: IRFCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			35.000 €	430.000 € 30.237,24 €	Donatori Javni sektor-IRFCG	Da bi što veći broj start up preduzeća bio upoznat sa instrumentom i mogućnostima ulaganja u rizični kapital u 2020. će se nastaviti sa organizovanjem promotivnih događaja (u okviru IPA 2016).

2.2.3. Realizovati instrument kreditnih garancija iz COSME fonda-LGF	IO: Broj odobrenih garancija preduzećima (rizičnije kategorije preduzeća bez kolaterala) Početna vrijednost 2018: 0 (izdavanje kreditnih garancija počinje u 2019.) Ciljna vrijednost 2019: 130 garancija preduzećima Ostvarena vrijednost 2019: 0 garancija (pripremljene 2 šeme za garancije)	Vodeća institucija: IRFCG	III kvartal 2019	IV kvartal 2020		U martu 2019.godine, je odobrena aplikacija i potpisan je od strane IRFCG COSME Ugovor o garanciji sa EIF na ukupan iznos od 75 mil €. Nakon finalizacije pripremljenih radnji za kreiranje novih kreditnih linija i odgovarajućih pravilnika i procedura, realizacija započela u novembru.	5.850.000 €	/	Javni sektor-IRFCG	U novembru 2019. godine raspisane su dvije garantne šeme i to: „EU COSME program podrške investicijama“ i „EU COSME program za finansiranje obrtnih sredstava“. Takođe, u 2020. godini planirana je realizacija garancija kroz EaSI program za potencijalne preduzetnike i mikro preduzeća.
--	--	---------------------------	------------------	-----------------	--	---	-------------	---	--------------------	---

Operativni cilj 2.3.

Podsticanje investicija u modernizaciju prerađivačke industrije

Indikator učinka Učešće sektora prerađivačke industrije u BDV (stalne cijene, Monstat)				Početna vrijednost 2018 4,83% učešće u BDV (2018, Monstat)			Ciljna vrijednost 2020 5% učešće u BDV		Ciljna vrijednost 2023 5,2% učešće u BDV		
Indikator učinka Produktivnost rada u u prerađivačkoj industriji				Početna vrijednost 2018 15,109 € (2018, Monstat)			Ciljna vrijednost 2020 Rast 3%		Ciljna vrijednost 2023 Rast 5%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje	Datum početka	Planira ni datum završet	Statu s realiz acije	Novi rok za realizaciju odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	

2.3.		aktivnosti		ka	AAA					
2.3.1. Povećanje kapaciteta u sektoru prerađivačke industrije kroz investicijska ulaganja u okviru vodećih firmi iz domena metalne industrije	IO: Vrijednost investicionog ulaganja Početna vrijednost 2018: Ostvarena ulaganja: 9,95 mil. € Ciljna vrijednost 2019: Planirana proizvodnja: 16 mil. € Ostvarena vrijednost 2019: 11.260.081,59 €	Vodeća institucija: KAP, Toscelik	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		U toku je realizacija investicije koja podrazumijeva izgradnju i puštanje u rad nove fabrike KAP-a (Fabrika za proizvodnju aluminijskih trupaca) koja će se prenijeti na 2020. godinu. Iako pod otežanim okolnostima na tržištu čelika, TOŠČELIK radi na iznalaženju potrebnih rješenja u cilju nastavka proizvodnje i daljih aktivnosti na polju investicionih ulaganja.	16.000.000 €	11.260.081,59 €	Privatni sektor	U skladu sa planiranim aktivnostima ključnih kompanija iz metalne industrije, potrebno je nastaviti sa investicionim aktivnostima u cilju daljeg jačanja proizvodnih kapaciteta.
2.3.2. Podsticati ulaganja u više faze prerade i marketinga prehrambenih proizvoda kroz dodjelu grantova (IPARD like 2; IPARD like 2.2; IPARD like 2.3 javni poziv, IPARD like 2.4 javni	IO: Ukupan broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018: realizovano i isplaćeno 35 projekata iz 2017. i 2018. godine; ugovoreno dodatnih 33 projekta kroz IPARD like 2.3 i IPARD like 2.4, a kroz IPARD II ugovoreno je još 12 projekata. Ciljna vrijednost	Vodeća institucija: MPRR Ključni partneri: ME, PKCG, IRFCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			1.363.806,24 € (realizovano i isplaćeno, IPARD like 2) 12.000.000 €	1.298.477,47 € realizovano i isplaćeno IPARD like 2 (973.858,10 EU sredstva i 324.619,37 nacionalni budžet) 16,2 miliona € podrške	IPA	Završetak realizacije investicije, odnosno isplata ugovorenih projekata se očekuje do II kvartala 2021, jer rok za podnošenje pojedinih zahtjeva za

poziv; IPARD II program)	2019: realizovano i isplaćeno 33 projekta iz 2017. i 2018. godine (IPARD like 2); ugovoreno dodatnih oko 200 projekata (IPARD II, mjera 1 i 3) Ostvarena vrijednost 2019: Realizovano i isplaćeno je 33 projekta (IPARD like 2). Ugovoreno je 253 projekta (IPARD II, mjera 1 i 3)					(3.000.000 € 9.000.000 € ugovoreno , IPARD II, mjera 1 i 3)	ugovoreno kroz IPARD II, mjera 1 i 3 (12,15 miliona EU sredstva i 4,05 mil nacionalni budžet)	Nacionalni budžet, IPA	isplatu je IV kvartal 2020. godine, a rok za isplatu sredstava je 6 mjeseci nakon podnošenja zahtjeva za isplatu.
2.3.3. Implementacija programskih aktivnosti za podsticanje direktnih investicija (oprema, objekti, min. ulaganja 250.000 €, 8 novozaposlena lica; za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godine)	IO 1: Broj potpisanih ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija (oprema, objekti, min. ulaganja 250.000 €, 8 novozaposlena lica; za Sjevni i Centralni region min. ulaganja 100.000 €, 4 novozaposlena lica u roku od 3 godine) Početna vrijednost 2018: 0 preduzeća Ciljna vrijednost 2019: 6 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 5 preduzeća (zdravstvo, usluge, mesna industrija, drvoprerađivačka i metaloprerađivačka	Vodeće institucije: ME Ključni partneri: Sekretarijat za razvojne projekte	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		1.050.000 €	1.089.499,66 € (120.000 € preostale rate)+969.499,66 € (I rata)	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020. godini, Ministarstvo ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unaprjeđenje konkurentnosti i privrede, uz uvođenje dvije nove programske linije- Programske linije za podršku

	industrija)⁶ IO 2: Broj ugovorima predviđenih radnih mjesta ostvarenih investicionim projektima (3.000 €-10.000 € po novozaposlenom licu) Početna vrijednost 2018: 85 radnih mjesta Ciljna vrijednost 2019: 200 radnih mjesta Ostvarena vrijednost 2019: 364 radnih mjesta (predviđeno investicionim projektima)									digitalnoj transformaciji biznisa i Programske linije za podršku internacionalizaciji MMSP.
2.3.4. Implementirati programske aktivnosti za modernizaciju prerađivačke industrije (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO 1: Broj preduzeća podržanih kroz grantove/vrijednost ukupne podrške kroz grantove (finan. podrška od 5.000 €-20.000 €) Početna vijednost 2018: 7 preduzeća/126,498 € Ciljna vrijednost 2019: 8/150.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 11/155.736 €⁷	Vodeće institucije: ME Ključni partneri: Investiciono razvojni fond	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		150.000 €	116.636 €	Nacionalni budžet	Imajući u vidu, da uz postojeću strukturu i vrstu opreme u preduzećima nije moguće obezbijediti dugoročan rast proizvodnje, potrebno je nastaviti sa primjenom	

⁶ U toku je vrednovanje još jedne prijave iz Javnog poziva iz 2019. godine čija se realizacija očekuje početkom 2020. godine.

	IO 2: Vrijednost nabavke opreme Početna vrijednost 2018: 808.250 € Ciljna vrijednost 2019: 900.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 1.213.786,69 €									ovog modela podrške i u narednom periodu.
STRATEŠKI CILJ 3. PODSTICANJE INOVACIJA, TRANSFERA TEHNOLOGIJE I RAZVOJA PREDUZETNIŠTVA										
Operativni cilj 3.1. Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama preduzeća										
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018		Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023		
Broj registrovanih inovativnih organizacija				33 inovativnih organizacija		100 inovativnih organizacija		120 inovativnih organizacija		
Indikator učinka				Početna vrijednost 2018		Ciljna vrijednost 2020		Ciljna vrijednost 2023		
GCI index (stub 12)				Rang 69/141		Rang 67		Rang 65		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.1.1. Uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka u Crnoj Gori	IO: Uspostavljena centralna jedinica NTP Podgorica/broj stanara/broj organizovanih događaja-usluga Početna vrijednost 2018: Vlada i UO UCG usaglasili tekst osnivačkog Ugovora za "Naučno-tehnološki Park Crne Gore" d.o.o.	Vodeće institucije: MN Ključni partneri: UCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		IPA sredstva: Prema Planu nabavki i Planu plaćanja iz januara 2020. godine, planirano vrijeme potpisivanja ugovora, tj. početka implementacije projekta (iz IPA	281.000 € 60.000 €	176.500 € /	2019: Nacionalni budžet IPA	Evaluaciona komisija je završila evaluaciju za IPA projekat 6. decembra 2019. godine i Izvještaj evaluacione komisije je u procesu odobrenja kod

⁷ Od dodijeljenih 155.736 € isplaćeno je 116.636 €. Odobrena pomoć u iznosu 39.100 €, ukoliko se započeta investicija u potpunosti realizuje početkom t.g, će se isplatiti u 2020. godini.

	Ciljna vrijednost 2019: Osnovan d.o.o. "Naučno-tehnološki Park Crne Gore" d.o.o./raspisan tender za adaptaciju i započeti radovi Ostvarena vrijednost 2019: Usvojen osnivački akti i formiran NTP kao pravno lice, formiran upravljački tim NTP; Izrađena tehnička dokumentacija i raspisan tender za izvođača radova; Završena evaluacija EU Integration Facility za NTP					sredstava-godišnji Akcijski Program za Crnu Goru za 2017. godinu – CAP 2017) je mart 2020. godine.				EU Delegacije u Podgorici.
3.1.2. Unapređenje inovativnosti kroz usluge IPC centara	IO: Broj uspostavljenih impulsno preduzetničkih centara/broj stanara/unaprijeđena istraživačka infrastruktura/ broj organizovanih događaja-usluga Početna vrijednost 2018: 1 (Uspostavljen IPC Tehnopolis/28 stanara – 60 zaposlenih, povećanje prihoda stanara od 25% u odnosu na prethodnu godinu	Vodeće institucije: MN Ključni partneri: IPC Tehnopolis, opština Bijelo Polje ili Bar	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			290.000 € 110.000 €	290.000 € /	Nacionalni budžet IPA	Evaluacija je završena. Izvještaj je u procesu odobrenja u EU delegaciji i povlačenje sredstava se očekuje u I kvartalu 2020. Aktivnija uloga Tehnopolisa u implementaciji odobrenog inovativnog projekta od strane

	/824 događaja) Ciljna vrijednost 2019: 5 novih stanara /broj zaposlenih kod stanara + 10%, povećanje prihoda stanara + 20% /raspisan tender za nabavku opreme za 3 laboratorije/ 100 fokusiranih biznis-inovacionih događaja – usluga Ostvarena vrijednost 2019: Ukupno 28 stanara (9 novih)/povećanje broja zaposlenih od 13 novozaposlenih i povećanje prihoda ostvareno u planiranom iznosu od +20%/ Finalizovane aktivnosti koje se odnose na S3 i specifikaciju opreme za dvije laboratorije Tehnopolisa i Data Centar/Završena evaluacija prijava na tender za nabavku opreme za "Tehnopolis"/ Održano preko 100 fokusiranih biznis inovacionih događaja/ usluga.								Ministarstva i u Programu inovativnih startapova.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	---

3.1.3. Kreiranje Centara izvrsnosti	IO 1: Broj uspostavljenih centara izvrsnosti Početna vrijednost 2018: 1 Centar izvrsnosti kao organizaciona jedinica UCG (Institut-Centar za istraživanje i inovacije) Ciljna vrijednost 2019: 1 novi uspostavljeni Centar izvrsnosti Ostvarena vrijednost 2019: Ugovorena dva projekta za uspostavljanje 2 nova centra izvrsnosti, sa početkom implementacije u januaru 2020.godine. IO 2: Broj lica u istraživanju/vrijednost ostvarenih ugovora sa preduzećima/broj spin off kompanija/broj novih proizvoda/procesa/patenata Početna vrijednost 2018: 3/0/1 spin off/1 EU patent i 5 nacionalnih iz BIO ICT Ciljna vrijednost 2019: n/a početak	Vodeće institucije: MN Ključni partneri: UCG, univerziteti, licencirane NIU, inovativne organizacije	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Ostatak planiranih sredstava za centre izvrsnosti će biti uplaćen u januaru.	400.000 €	310.000 €	Nacionalni budžet	Redovan monitoring implementacije projekata. Potrebna stručna podrška u kreiranju pravnih lica.
---	--	---	----------------	-----------------	--	--	-----------	-----------	-------------------	--

	programa Ostvarena vrijednost 2019: Početak implementacije centara izvrsnosti januar 2020. godine.									
3.1.4. Uspostavljanje Kancelarije za tehnološki transfer	IO: Uspostavljena kancelarija za tehnološki transfer pri UCG Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: Pripremne aktivnosti na uspostavljanju KTT Ostvarena vrijednost 2019: Nastavak pripremnih aktivnosti na uspostavljanju KTT	Vodeće institucije: MN Ključni partneri: UCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Održani pripremni sastanci za definisanje pravne osnove i modela za buduću kancelariju za transfer tehnologije.	10.000 €	/	Nacionalni budžet	Potrebno efikasnije raditi na pripremnim aktivnostima, posebno u stručnom smislu i u izgradnji kapaciteta.
Operativni cilj 3.2.										
Unapređenje inovacionih aktivnosti kroz saradnju naučno-istraživačkih institucija i preduzeća										
Indikator učinka Ukupna domaća potrošnja na istraživanje i razvoj GERD kao % BDP			Početna vrijednost 2018 0,37% BDP (2017)			Ciljna vrijednost 2020 0,45% BDP		Ciljna vrijednost 2023 0,55% BDP		
Indikator učinka Iznos ulaganja u istraživanje i razvoj poslovnog sektora			Početna vrijednost 2018 Poslovni sektor 2,8 mil € (2017. Ministarstvo nauke, 18%)			Ciljna vrijednost 2020 Rast ulaganja za 10% u odnosu na polaznu vrijednost		Ciljna vrijednost 2023 Rast ulaganja za 20% u odnosu na polaznu vrijednost		
Indikator učinka Broj angažovanih na poslovima istraživanja i razvoja			Početna vrijednost 2018 1528 istraživača, 695 istraživača (FTE) (u 2017.)			Ciljna vrijednost 2020 Povećanje za 10% u odnosu na polaznu vrijednost		Ciljna vrijednost 2023 Povećanje za 15% u odnosu na polaznu vrijednost		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.2.1.	IO 1: Broj odobrenih	Vodeća	I	IV		Tehnička pomoć	562.000 €	363.869 €	Nacionalni	Inovativni

Implementacija programskih aktivnosti za inovativne grantove za partnerstva nauke i privrede, start up predakceleracij u i zapošljavanje istraživača	projekata inovativnim organizacijama sa učešćem preduzeća/vrijednost granta (do 100.000€ po partnerstvu) Početna vrijednost 2018: 9 projekata (partnerstvo privreda-univerzitet)/202.750,00 € Ciljna vrijednost 2019: 6 novih projekata/442.000,00 € Ostvarena vrijednost 2019: 8 novih projekata/ukupna vrijednost 614.432,02 € IO 2: Broj start up/spin off kompanija/broj proizvoda, procesa/patenata (program podrške za predakceleraciju start up) Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 1 spin-off, 2 proizvoda/4 startapa Ostvarena vrijednost 2019: Program podrške za predakceleraciju je u početnoj fazi implementacije. IO 3: Broj podržanih inovativnih projekata	institucija: MN Ključni partneri: Naučno-istraživačke ustanove, preduzeća, državni i privatni univerziteti, privatni sektor, NVO, centar izvrsnosti	kvartal 2019	kvartal 2020		Program EU i CG (IPA) za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu u iznosu od 116.000 € će biti ugovorena i implementirana tokom 2020.	60.000 €	/	budžet IPA	projekti 363.869€ (I tranša za nove projekte i II tranša za grantove iz 2018.) Planirano je unapređenje praćenja odobrenih i tekućih inovativnih projekata uz terensku posjetu i uvid u konkretan rad tima na projektima. Planirani su događaji i radionice u cilju efikasnije implementacije i finansijskog aspekta u realizaciji projekata.
--	---	---	--------------	--------------	--	--	----------	---	------------	---

	IPA/broj istraživača-doktoranada angažovano kroz projekte/broj inovativnih biznis ideja kao rezultat (grant po projektu 60.000-80.000 €) Početna vrijednost 2018: 14 projekata Ciljna vrijednost 2019/2020: Do 15 projekata podržano/najmanje 23 doktoranda angažovano/najmanje 3 inovativne ideje (ukupna vrijednost grantova 1.000.000 € i projekti se realizuju 18-24 mjeseci) Ostvarena vrijednost 2019: Projekti su u završnoj fazi evaluacije nakon čega će biti dostupan tačan broj projekata, angažovanih doktoranda i vrijednosti projekata.					Evaluacija kolaborativnih grantova (IPA grant šema u ukupnom iznosu od 1 milion €, odnosno 60.000-80.000€ po projektu) je u finalnoj fazi. U toku je faza pregovora, a potpisivanje ugovora za odabrane projektne ideje očekuje se u februaru 2020. godine.	Predfinansiranje 600.000 €		2019: IPA komponenta II (Program EU i CG za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu SOPEES 2015-2017)	
3.2.2. Unapređenje inovacione kulture i investicione spremnosti start up preduzeća	IO: Broj događaja Početna vrijednost 2018: 1 velika konferencija: Spark.me Ciljna vrijednost 2019: 3 startup škole - takmičenja koja organizuje privatni sektor; 1 velika konferencija: Spark.me Ostvarena vrijednost	Vodeća institucija: MN/ME Ključni partneri: Start up preduzeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			100.000 € 80.000 €	78.400 € 104.000 € nacionalni budžet (80% iz nacionalnog budžeta uplaćeno)	2019: Privatni sektor Nacionalni budžet	Potrebno je unaprijediti kapacitete startupova za privlačenje investicija neophodnih za razvoj inovativnih proizvoda,

	2019: Održana velika konferencija Spark.me 25. i 26. maja 2019. u Tivtu Ugovorena dva strateška partnerstva u sprovođenju Predakceleracijskog programa za inovativne startapove, u okviru kojeg su prihvaćena dva predakceleracijska programa za sufinansiranje: "BoostMeUp" i „Startup Activator“	Inovaciono-preduzetnički centar Tehnopolis i kompanija M-Tel	IV kvartal 2019	III kvartal 2020					Nacionalni budžet Sufinansiranje Tehnopolisa i kompanije M-Tel	tehnologija, usluga. Predakceleracijski program
3.2.3. Implementacija programskih aktivnosti za unapređenje inovativnosti (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO 1: Broj odobrenih aplikacija MSP za uvođenje inovativnih aktivnosti/vrijednost odobrenih projekata (grant po preduzeću do 3.500 €) Početna vrijednost 2018: 9 preduzeća/30.724 € Ciljna vrijednost 2019: najmanje 10 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 22 preduzeća podržana/60.559 € IO 2: Broj inovacija (novi/unaprijeđeni proizvod/usluga, proces, organizacija i marketing) Početna vrijednost 2018: 2/6/0/1	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: MN	II kvartal 2019	IV kvartal 2020			50.000 €	60.559,00 €	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020. godini, Ministarstvo ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unaprijeđenje konkurentnosti i privrede, uz uvođenje dvije nove programske linije, za podršku

	Ciljna vrijednost 2019: 3/5/1/1 Ostvarena vrijednost 2019: 0/1/3/18									digitalnoj transformaciji biznisa i za podršku internacionalizaciji MMSP.
3.2.4. Realizovati program obuke i savjetovanja za ključne aktere u kreiranju predloga projekata u okviru EU programa i jačanje kapaciteta NCP	IO 1: Broj održanih obuka/Broj učesnika (predstavnik preduzeća) Početna vrijednost 2018: 9 obuka/247 učesnika (COSME/H2020/EUREKA) Ciljna vrijednost 2019: COSME-3/60; H2020 10/300 Ostvarena vrijednost 2019: COSME 3/90 H2020 2/30 (ME) H2020 8/300 (MN) EUREKA 1/55 IO 2: Broj NCP za Industrijsko vođstvo/jačanje kapaciteta Početna vrijednost 2018: 2 NCPs u MN koji pokrivaju različite oblasti u okviru komponente Industrijsko vođstvo H2020 Ciljna vrijednost 2019: Nominovati 2 dodatna NCP iz ME, koji su uključeni u jačanje kapaciteta Ostvarena vrijednost	Vodeća institucija: MN/ME Ključni partneri: preduzeća, NI	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		2 dodatna NCP iz ME, koji su uključeni u jačanje kapaciteta biće zvanično nominovani u februaru 2020. g.	5.000 € 10.000 €	5.000 € 10.000 €	Nacionalni budžet Donatori	Aktivnosti u okviru COSME će se sprovoditi kontinuirano i u skladu sa programskim aktivnostima EEN-a. U planu je organizovanje Info dana za program EUREKA, kao i obuka za korišćenje HORIZON programa, odnosno budućeg programa HORIZON EUROPE. Takođe je planirana obuka NCP u cilju jačanja kapaciteta za korišćenje fondova.

	2019: Imenovana 2 NCP iz ME za oblasti Novi materijali i Nova prerada.									
3.2.5. Podsticati učešće u EU programima COSME, EUREKA, HORIZON	IO 1: Broj uspješno finansiranih projektnih predloga sa učešćem preduzeća u EUREKA (konkurs NIID) Početna vrijednost 2018: 3 projekta sa učešćem preduzeća u okviru EUREKA programa u vrijednosti 45.000,00 € Ciljna vrijednost 2019: 4 projekta Ostvarena vrijednost 2019: 8 projekata od kojih su 3 tekuća i 5 novo odobrenih. IO 2: Broj odobrenih aplikacija u okviru programa COSME/H 2020/EUREKA Početna vrijednost 2018: 0/1 projekat preduzeća u H2020 (third party status) - 0,1mil. € Ciljna vrijednost 2019: 0/1 aplikacija sa učešćem preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 2 odobrene aplikacije od čega 1 odobrena aplikacija COSME i 1 aplikacija H2020);	Vodeća institucija: MN/ME Ključni partneri: preduzeća, NI	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			80.407 € 90.000 € 737.000 €	80.407 € 90.000 € 737.000 €	Nacionalni budžet Cosme Eureka H2020 – Nacionalni budžet H2020 – IPA	Nacionalni budžet za EUREKA projekte će biti povećan 2020. godine za 30.000 € i iznosiće 120.000 €. Aktivnosti u okviru COSME programa će se sprovoditi kontinuirano i u skladu sa programskim aktivnostima EEN-a.

	4 preduzeća iz Crne Gore uključena u 3 H2020 projekta (punopravni partneri) - 0,6 mil. €.										
Operativni cilj 3.3.											
Razvoj institucionalne infrastrukture i usluge podrške za razvoj preduzetništva											
Indikator učinka SME Policy index – Indeks Akta o MSP Preduzetničko vještine, poddimenzija (8a)				Početna vrijednost 2018 2,35 (2019)			Ciljna vrijednost 2020 2,5			Ciljna vrijednost 2023 2,8	
Indikator učinka SME Policy index – Indeks Akta o MSP Usluge podrške za MSP, poddimenzija (5a2)				Početna vrijednost 2018 3,83 (2019)			Ciljna vrijednost 2020 4,0			Ciljna vrijednost 2023 4,2	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
3.3.1. Promovisanje osnivanja biznis zona	IO: Broj održanih promotivnih događaja u cilju privlačenja novih investitora Početna vrijednost 2018: 9 organizovanih događaja Ciljna vrijednost 2019: 9 organizovanih događaja Ostvarena vrijednost 2019: 9 organizovanih događaja	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Jedinice lokalne samouprave	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						Nastaviti sa aktivnostima promocije biznis zona u narednom periodu.	
3.3.2. Unaprijediti kapacitete Biznis centara, inkubatora i	IO 1: Broj pruženih konsultantskih usluga od strane biznis centara Početna vrijednost	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Lokalne	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			65.000 € 45.000 €	62.560€ 36.000€	2019: Javni sektor Privatni sektor	Veća podrška od strane Ministarstva Ekonomije i uključivanje	

Centara kompetencija za pružanje usluga preduzećima	2018: 45 konsultantskih usluga Ciljna vrijednost 2019: 50 konsultantskih usluga Ostvarena vrijednost 2019: 89 pruženih usluga (BSC Bar 49 usluga, BI Berane 40 usluga) IO 2: Broj usluga inkubatora Početna vrijednost 2018: 226 Ciljna vrijednost 2019: 100 Ostvarena vrijednost 2019: 75 usluga inkubatora (BI BA 75) IO 3: Broj novih preduzeća-stanara inkubatora Početna vrijednost 2018: 10 Ciljna vrijednost 2019: 5 Ostvarena vrijednost 2019: 8 novih stanara u BSC Bar 8 IO 4: Broj osoba sa unaprijeđenim poslovnim kompetencijama ostvarenim u Centru	samouprave/ Inkubator/ Biznis centar Bar, Inkubator Berane Vodeća institucija: UPCG Ključni partner: Glavni grad				45.000 € 10.000 €	48.600€ 10.000 € BSC Bar: -Javni sektor 5.400 -Privatni sektor 36.000 -Donacije 48.600 BI BA Javni sektor 57.160 €	Donatori IPA	RBC u implementaciju nacionalnih projekata. Planiran je nastavak aktivnosti kroz realizaciju projekta
---	---	---	--	--	--	------------------------------	--	-------------------------	---

	kompetencija PG Početna vrijednost 2018: 0 (početak obuka u junu 2019.) Ciljna vrijednost 2019: min 15 učesnika Ostvarena vrijednost 2019: Završeno opremanje Centra kompetencija PG. Organizaovane dvije obuke iz oblasti marketinga i upravljanja projektima i obučeno 40 polaznika. Dodatno, 8 preduzeća i 8 polaznika je učestovalo u mentorskom programu. Druge organizacije su u centru realizovale 10 programa obuka, kroz koje je prošlo oko 200 polaznika. Razvijena komunikaciona strategija na nivou cijelog projekta.	Podgorica							Centrikom NET (prekogranični projekat CG-HR-BiH, trajanje do 30.09.2021.), u okviru kojeg je planirano razvijanje kurikuluma za Centar kompetencija, unapređenje biznis vještina ciljnih grupa kroz treninge i mentoring programe, uspostavljanje međugraničnog klastera za unapređenje povoljnog biznis ambijenta, implementacija aktivnosti „pametne saradnje“ preduzeća i naučno istraživačkih institucija.
3.3.3. Implementacija programskih aktivnosti za pružanje	IO 1: Broj obučениh mentora Početna vrijednost 2018: 7 novih mentora	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: Biznis centri,	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		35.000 €	14.621,16 €	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020. godini, Ministarstvo

mentoring usluga (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	Ciljna vrijednost 2019: 10 novih mentora Ostvarena vrijednost 2019: 12 novih mentora IO 2: Broj preduzeća koja koriste usluge mentorstva Početna vrijednost 2018: 30 preduzeća Ciljna vrijednost 2019: 15 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 23 preduzeća	lokalne samouprave								ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unaprjeđenje konkurentnosti privrede, uz uvođenje dvije nove programske linije, za podršku digitalnoj transformaciji biznisa i za podršku internacionalizaciji MMSP.
3.3.4. Obezbjedenje usluga poslovne podrške preduzećima u oblasti zaštite prava intelektualne svojine (informisanje, konsalting, promotivne kampanje), podizanje javne svijesti o značaju	IO: Broj održanih događaja/broj učesnika Početna vrijednost 2018: 4 događaja/240 učesnika Ciljna vrijednost 2019: 1 događaj/100 učesnika Ostvarena vrijednost 2019: 6 događaja/250 učesnika	Vodeće institucije: ME Ključni partneri: Privredna komora, Uprava carina, Uprava policije Tržišna inspekcija, Opština Bijelo Polje	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			4.000 €	4.000 €	Donatori-Sredstva Evropskog patentnog zavoda (EPO)	Kroz realizaciju navedenih aktivnosti je prepoznat značaj zaštite prava intelektualne svojine, jer na taj način MMSP mogu steći jasan uvid u svoju snagu koju mogu da koriste za dalji razvoj.

intelektualne svojine										Realizacija redovnih aktivnosti na polju podizanja svijesti javnosti o značaju prava intelektualne svojine (edukacija, informisanje i promocije) kao i dodatne aktivnosti u vezi sa navedenim nastaviće se u 2020. godini.
Operativni cilj 3.4.										
Podsticanje razvoja zelene ekonomije										
Indikator učinka Procenat prerađenog industrijskog otpada				Početna vrijednost 2018 3,4% (Monstat, 2017)		Ciljna vrijednost 2020 3,6%		Ciljna vrijednost 2023 3,8%		
Indikator učinka Nivo emisija gasova sa efektom staklene bašte				Početna vrijednost 2018 3.494 Gg CO2 eq (industrija 411 Gg CO2 eq) (2015)		Ciljna vrijednost 2020 Smanjenje emisije gasova za 3%		Ciljna vrijednost 2023 Smanjenje emisije gasova za 5%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.4.1. Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti industrijskog zagađenja	IO: Broj donešenih propisa Početna vrijednost 2018: Vlada utvrdila Zakon o industrijskim emisijama Ciljna vrijednost 2019: Donešen Zakon	Vodeća institucija: MORT Ključni partner: AZPŽS	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Novi rok za realizaciju IV kvartal 2021. Zakonom o industrijskim emisijama definisano je da				Za 2020. godinu planirano je donošenje još 5 podzakonskih akata na osnovu

	i 5 podzakonskih akata Ostvarena vrijednost 2019: Na osnovu Zakona o industrijskim emisijama donijeta su 4 podzakonska akta, dok je donošenje petog u proceduri ⁸					će se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona (mart 2021).				Zakona o industrijskim emisijama.
3.4.2. Identifikovati postrojenja koja podliježu odredbama Zakona o industrijskim emisijama	IO: Identifikovana postrojenja koja podliježu obavezama definisanim Zakonom o industrijskim emisijama Početna vrijednost 2018: n/a Ciljna vrijednost 2019: Izrađen popis Ostvarena vrijednost 2019: Inicijalno identifikovana postrojenja i kreiran registar zagađivača	Vodeća institucija: MORT, AZPŽS Ključni partneri: UNDP	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			3.000 €	3.000 €	Donatori (UNDP)	Iako su inicijalno identifikovana postrojenja u budućem periodu je potrebno da AZPŽS kao nadležno tijelo za vođenje registra (katastra) zagađivača nastavi sa kontinuiranom dopunom podataka dobijenih od operatera i inspekcija.
3.4.3. Uspostavljanje Fonda za zaštitu	IO: Razvoj i implementacija programa, projekata i	Vodeća institucija: MORT	I kvartal	IV kvartal 2020			50.000 €	/ (Planirana sredstva	Donatori (UNDP)	Na sjednici Vlade od 28.12.2019.

⁸ Pravilnik o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika radi zaštite životne sredine i listi zagađujućih supstanci iz industrijskih postrojenja ("Sl. list Crne Gore", br. 035/19 od 24.06.2019); Pravilnik o obrascu integrisane dozvole ("Sl. list CG", br. 059/19 od 23.10.2019); Pravilnik o uslovima upotrebe i ispuštanja žive i živinih jedinjenja ("Sl. list CG", br. 068/19 od 13.12.2019); Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola ("Sl. list CG", br. 068/19 od 13.12.2019).

životne sredine	sličnih aktivnosti u oblasti očuvanja, održivog korišćenja, zaštite i unapređivanja životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora i energije na državnom i lokalnom nivou Početna vrijednost 2018: donešena Odluka o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine ("Sl list CG", br. 081/18) Ciljna vrijednost 2019: Pripremne aktivnosti i izrada osnivačkih akata za uspostavljanje Fonda Ostvarena vrijednost 2019: Završene pripremne aktivnosti za registraciju i početak rada Eko – fonda odnosno za njegovo potpuno funkcionisanje.	Ključni partneri: UNDP	2019				nijesu utrošena, jer Fond nije upisan u CRPS.)		donešena je Odluka o dopuni Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine kojom je imenovan VD izvršnog direktora, čime su u punoj mjeri stvoreni uslovi za preduzimanje potrebnih radnji za registraciju i početak rada Eko – fonda i njegovo potpuno funkcionisanje
3.4.4. Implementacija programskih aktivnosti za realizaciju mjera energetske efikasnosti u sektoru industrije	IO: Urađen program za realizaciju mjera energetske efikasnosti u sektoru industrije/broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: / (aktivnost	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Zainteresovana preduzeća iz sektora industrije	IV kvartal 2019	IV kvartal 2020		Mapiranje preduzeća iz sektora industrije odnosno kreiranje registra kao i druge prpratne aktivnosti biće nastavljene u I			U narednom periodu neophodno je intenzivirati saradnju sa predstavnicima privatnog sektora, kako

i povećanje učešća OIE	počinje sa realizacijom u 2019. godini) Ciljna vrijednost 2019: Priprema projektnog predloga za realizaciju mjera energetske efikasnosti u sektoru industrije/0 Ostvarena vrijednost 2019: Izvršeno mapiranje preduzeća iz sektora industrije; Pripremljen Upitnik za analizu potencijala za realizaciju mjera energetske efikasnosti; Realizovane posjete zainteresovanim preduzećima.					kvartalu 2020. godine, kako bi se u što većoj mjeri ukazalo na značaj implementacije mjera EE i korišćenja obnovljivih izvora energije u industrijskom sektoru.				bi planirano istraživanje obuhvatilo veći broj kompanija iz sektora industrije, i na taj način obezbijedio se sveobuhvatniji pregled potreba ovog sektora za realizaciju mjera EE.
3.4.5. Podrška inovativnim investicionim projektima - uvođenje solarnih sistema za grijanje vode i energetske efikasne sistema (UNDP, Razvoj niskokarbonskog turizma u Crnoj Gori, sept. 2014.- sept. 2019.)	IO: Broj podržanih projekata u okviru Javnih poziva za podršku održivih projekata i turizmu Početna vrijednost 2018: 20 projekata/800.000 USD Ciljna vrijednost 2019: 35 inovativna investiciona projekata u 12 opština (projekat se završava krajem 2019.g.) Ostvarena vrijednost 2019: 40 inovativna	Vodeća institucija: MORT	2019	IV kvartal 2019		Novi rok za završetak projekta: maj 2020.g.	222.508,75 €	222.508,75 €	Donatori- Globalni fond za životnu sredinu (GEF)	Imajući u vidu novi rok za završetak projekta, kao i da je u toku terminalna evaluacija, u periodu koji slijedi planirana je priprema Izveštaja o evaluaciji projekta koji će sadržati preporuke za naredni

	investiciona projekta u 12 opština									period.
3.4.6. Podsticati uvođenje međunarodnog ekološkog standarda (Realizacija projekta „Razvoj niskokarbonskog turizma u Crnoj Gori”)	IO: Broj hotela koji su dobili međunarodni ekološki sertifikat (EU Eko znak i Travelife) Početna vrijednost 2018: 10 hotela Ciljna vrijednost 2019: 30 hotela (projekat se završava krajem 2019.g.) Ostvarena vrijednost 2019: 30 hotela	Vodeća institucija: MORT Ključni partneri: PKCG, UNDP, privatni sektor	2019	IV kvartal 2019			10.000 €	10.000 €	Donator-Globalni fond za životnu sredinu (GEF)	
3.4.7. Saniranje i remedijacija deponija industrijskog otpada (projekat “Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” (SB)	IO: Rješavanje pitanja naslijeđenih deponija industrijskog otpada Početna vrijednost 2018: Započeti radovi na remedijaciji lokacije Brodogradilišta Bijela, i pripremne aktivnosti za početak radova na ostalim lokacijama. Ciljna vrijednost 2019: Nastavak radova na remedijaciji lokacije Brodogradilišta Bijela. Otpočinjanje radova na remedijaciji lokacija flotacionog jalovišta Gradac i deponije pepela i šljake Maljevac u	Vodeća institucija: AZPŽS, MORT Ključni partneri: Svjetska banka	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			28.000.000 €	6,896,885.88 €	Nacionalni budžet (Sredstva za realizaciju projekta su obezbijeđena na kroz zajam SB, a planiraju se svake godine u budžetu Crne Gore.)	U narednom periodu slijedi nastavak aktivnosti koje su predviđene u okviru projektnog zadatka i po osnovu dokumentacije koja je pribavljena u toku 2019. godine.

	Pljevljima, dok je izrada tehničke dokumentacije za lokacije (deponija čvrstog otpada i bazeni crvenog mulja) u Kombinatoru aluminijuma Podgorica u toku. Ostvarena vrijednost 2019: Realizovane aktivnosti na remedijaciji lokacije Brodogradilišta Bijela (izvezeno 38.488 t opasnog grita); Završena neophodna procedura, pribavljena dokumentacija i započeti radovi na remedijaciji lokacija flotacionog jalovišta Gradac i deponije pepela i šljake Maljevac u Pljevljima; u toku pripremne aktivnosti za remedijaciju lokacije KAP.								
3.4.8. Ekološki prihvatljivo zbrinjavanje otpada koji sadrži	IO: Trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB Polazna vrijednost 2018/2019: 248t otpada izvezeno iz CG	Vodeća institucija: MORT Ključni partneri: UNDP, GEF	I kvartal 2019	IV kvartal 2021		578.522,75 €	408.951 € ⁹	Donatori-Globalni fond za životnu sredinu	Realizacija projekta se odvija u skladu sa planiranom dinamikom i

⁹ Konvertovanje valute - 450.000 USD na dan 6/2/2020.

PCB (projekat "Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje otpadom koji sadrži polihlorovane bifenile (PCB) u Crnoj Gori" (GEF)	radi trajnog zbrinjavanja Ciljna vrijednost 2020/2021: 700t otpada izvezene iz CG radi trajnog zbrinjavanja Ostvarena vrijednost 2019: Trajno zbrinuto 248 tona PCB otpada i opreme u spalionici Tredi, Francuska.								(GEF)	definisanim projektnim aktivnostima.
Operativni cilj 3.5.										
Podrška diverzifikaciji ponude industrijskog sektora u regionalnom kontekstu										
Indikator učinka Broj podržanih manifestacija kroz različite programa podsticanja razvoja preduzetništva u ruralnim sredinama				Početna vrijednost 2018 331 manifestacija (2018)			Ciljna vrijednost 2020 Povećanje za 20%		Ciljna vrijednost 2023 Povećanje za 30%	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.5.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.5.1. Stvoriti uslove za diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti u ruralnim sredinama kroz realizaciju programa podrške (MIDAS projekat, IPARD program 2014-2020)	IO: Broj podržanih projekata Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: pripremne aktivnosti na programiranju mjere i objava Javnog poziva Ostvarena vrijednost 2019: Akreditacioni paket za Mjeru 7 Diverzifikacija poslat Evropskoj komisiji na	Vodeće institucije: MPRR Ključni partner: MORT, NTO, Poslovne asocijacije	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		Priručnik za MIDAS projekat je spreman, objava je bila planirana za novembar 2019. godine. Od strane Ministarstva donešena je odluka da se objava odloži i da prioritet implementaciji IPARD II	1.000.000 € (MIDAS II)	/	Nacionalni budžet	Preporuka je da se tokom 2020. godine obezbijede svi neophodni uslovi kako bi se Prvi javni poziv za mjeru 7 objavio u tekućoj godini.

	odobrenje					programa, što je i urađeno predajom akreditacionog paketa Komisiji za mjeru 7 IPARD II programa kroz koju će se objaviti Prvi javni poziv za podršku diverzifikaciji.				
3.5.2. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma (podrška za obogaćivanje i unapređenje ponude, znanja i vještina neophodnih za turizam, organizovanje manifestacija i dostupnosti)	IO 1: Broj turista u Crnoj Gori Početna vrijednost 2018: 2.204.856 Ciljna vrijednost 2019: rast do maksimum 5% u odnosu na vrijednost u 2018 Ostvarena vrijednost 2019: 1.293.189 (trenutno su raspoloživi podaci samo za kolektivni smještaj, za period januar-decembar) IO 2: Broj noćenja u Crnoj Gori Početna vrijednost 2018: 12.930.334 Ciljna vrijednost 2019: rast do maksimum 5% u odnosu na vrijednost u 2018	Vodeća institucija: MORT i NTO Ključni partneri: privreda, lokalne TO, MPRR, ME i dr.	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		IO1 i IO2: Podaci koji se odnose na broj turista i ostvarenih noćenja obuhvataju samo kolektivni, ali ne i privatni smještaj. Shodno metodologiji MONSTAT-a uporedivi podatak koji se odnosi na ukupan broj turista i noćenja za 2019. će biti dostupan krajem I kvartala 2020. godine. IO5: Iznos opredijeljenih sredstava za realizaciju Programa bilježi značajan trend	750.000 €	718.568 €	Nacionalni budžet	Imajući u vidu pozitivne efekte realizacije aktivnosti i izražen trend povećanja podržanih projekata u okviru Programa, ista će biti nastavljena i u narednom periodu.

	Ostvarena vrijednost 2019: 4.680.787 (trenutno su raspoloživi podaci samo za kolektivni smještaj, za period januar-decembar) IO 3: Ukupan broj manifestacija u organizaciji LTO (MORT, Realizacija Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2018/2019 godinu) Početna vrijednost 2018: 331 manifestacija Ciljna vrijednost 2019: rast do maksimum 5% u odnosu na vrijednost u 2018 Ostvarena vrijednost 2019: 412 IO 4: Broj projekata kojima su odobrena sredstva (MORT, Realizacija Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2018/2019 godinu) Početna vrijednost 2018: 89 projekata Ciljna vrijednost					rasta, dok je stepen same realizacije uslovljen prije svega kvalitetom aplikacija, što ukazuje na potrebu redefinisanja ovog konkretnog indikatora.				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	2019: rast do maksimum 5% u odnosu na vrijednost u 2018 Ostvarena vrijednost 2019: 111 projekata IO 5: Iznos opredijeljenih sredstava za realizaciju Programa (MORT, Realizacija Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2018/2019 godinu) Početna vrijednost 2018: 380.035 € (dodijeljen iznos podrške je 380.035 €, od čega je u 2018.g. isplaćeno 223.310 €, a preostala dodijeljena sredstva trebaju biti isplaćena u 2019.g.) Ciljna vrijednost 2019: 750.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 718.568 € (u 2019.g. isplaćeno 627.770 €, a preostala dodijeljena sredstva biće isplaćena u 2020.g.)									
3.5.3. Posticanje razvoja preduzetništva u	IO: Broj organizovanih sajmova i promotivnih događaja	Vodeća institucija: MBA	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			2.000 € 4.000 €	2.000 € 4.000 €	Javni sektor Privatni	Nastaviti sa aktivnostima u cilju jačanja

ruralnim područjima Crne Gore kroz organizaciju sajma i promotivnih aktivnosti	Početna vrijednost 2018: 1 sajam poljoprivrednih proizvođača, 50 poljoprivrednih izlagača i 4 okrugla stola Ciljna vrijednost 2019: 2 sajma 100 poljoprivrednih izlagača i 5 okruglih stolova Ostvarena vrijednost 2019: 2 sajma/100 poljoprivrednih izlagača/5 okruglih stolova	Ključni partneri: Glavni grad Podgorica, MPRR, MORT, ME							sektor	saradnje sektora poljoprivrede sa trgovinskim i turističkim privrednicima. U 2020.g. je takođe planirana organizacija sajмова i okruglih stolova kako bi se uspostavila još intenzivnija saradnja u navedenim sektorima.
3.5.4. Diverzifikacija turističke ponude na Sjeveru Crne Gore	IO 1: Broj skijališta u Crnoj Gori Početna vrijednost 2018: 6 skijališta - (otvoreno skijalište "Kolašin 1600") Ciljna vrijednost 2019: Bez novih skijališta (radovi na postojećim i lokacijama budućih skijališta, ali neće biti otvaranja novih skijališta) Ostvarena vrijednost 2019: 5 skijališta (za koja je izdato odobrenje za rad), za	Vodeće institucije: MORT Ključni partneri: Uprava javnih radova, DOO "Skijališta Crne Gore", Investiciono razvojni fond Crne Gore, privatni investitori	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Broj skijališta koja su imala odobrenje za rad za ovu sezonu je 5, što je jedno manje nego u 2018. godini. Ovo odstupanje nije uzrokovano lošom realizacijom ili ne realizacijom već nedostatkom sniježnog pokrivača.	11.697.000 €	21.845.035,08 €	Nacionalni budžet	Kapitalnim budžetom za 2019.g. za ski centre su bila opredijeljena sredstva u ukupnom iznosu od 11.697.000 €. Dodatna sredstva koja su utrošena za ove projekte su obezbijeđena iz neutrošenih sredstava, preostalih iz

	1 skijalište je podnešen zahtjev, ali se nijesu stekli uslovi za izdavanje odobrenja za rad zbog nedostatka snijega IO 2: Iznos opredijeljenih sredstava za finansiranje obnove postojećih i stvaranja infrastrukture na novim lokacijama namijenjenim za skijališta Početna vrijednost 2018: 11.766.150,60 € Ciljna vrijednost 2019: 11.697.000,00 € Ostvarena vrijednost 2019: 21.845.035,08 €								ostalih projekata koji se realizuju iz Kapitalnog budžeta za 2019.godinu.
3.5.5. Razvoj kreativnih industrija-realizacija Programa "Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija"	IO: Broj podržanih preduzeća u oblasti kreativnih industrija Početna vrijednost 2018: 2 projekta preduzeća i 10 projekata uz podršku partnera (pravno lice) Ciljna vrijednost 2019: 20 preduzeća iz oblasti kreativnih industrija Ostvarena vrijednost 2019: 13 podržanih preduzeća iz oblasti	Vodeća institucija: MK	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		200.000 €	80.000 €	Nacionalni budžet	U III ili IV kvartalu 2020. godine biće sproveden konkurs za sufinansira-nje programa i projekata iz oblasti kreativnih industrija za 2020. godinu.

	kreativnih industrija									
3.5.6. Implementacija programskih aktivnosti za razvoj zanatstva (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO 1: Broj zanatlija koje su podržane u okviru Programa Početna vrijednost 2018: podržano jedno preduzeće Ciljna vrijednost 2019: 5 Ostvarena vrijednost 2019: 3 IO 2: Vrijednost podrške kroz grantove Početna vrijednost 2018: 1.275 € Ciljna vrijednost 2019: 50.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 1.021,68 €	Vodeća institucija: ME	II kvartal 2019	IV kvartal 2020			50.000 €	1.021,68 €	Nacionalni budžet	U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti i privrede za 2019. godinu, Programska linija za razvoj zanatstva je proširena i pored finansijske podrške za učešće na domaćim i međunarodni m sajmovima i manifestacija ma, odobrena je podrška za nabavku opreme i alata namijenjenih isključivo za obavljanje zanatske djelatnosti. Nastavak implementacije u 2020.g.
Operativni cilj 3.6.										
Podsticanje digitalne transformacije preduzeća										
Indikator učinka Indeks onlajn usluga (OSI)			Početna vrijednost 2018 0,6667 skor (2018, 0-1, najbolji je 1)			Ciljna vrijednost 2020 Povećanje za 15%		Ciljna vrijednost 2023 Povećanje za 20%		

Indikator učinka Procenat preduzeća koja su putem on-line trgovine prodavala svoje proizvode i usluge				Početna vrijednost 2018 26,9% (2017)			Ciljna vrijednost 2020 30%		Ciljna vrijednost 2023 40%	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.6.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
3.6.1. Promocija i obezbjeđenje savjetodavne podrške za unapređenje biznisa primjenom digitalizacije	IO 1: Broj održanih događaja/učesnika Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: 1 Ostvarena vrijednost 2019: Organizovana radionica na temu "Digitalna Crna Gora - šanse i izazovi" na kojoj je promovisana digitalna transformacija i benefiti implementacije od strane privrednog sektora; Prezentacija podsticajnih mjera za digitalnu transformaciju predstavnicima ICT odbora Privredne komore Crne Gore; Predstavnici ME učestvovali i na 6 tematskih konferencija/samita:	Vodeća institucija: ME, poslovna udruženja	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						U narednom periodu će se nastaviti sa promocijom i pružanjem savjetodavnih usluga u oblasti digitalne transformacije privredi, organizacijom radionica i učešćem na konferencijama namijenjenim privredi. U 2020.g. će biti izrađena Studija o digitalnoj transformaciji koja će dati smjernice i preporuke za definisanje i implementacij

	Međunarodna konferencija „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“ u okviru Infofesta ; Regionalna konferencija o digitalnoj transformaciji EDITA; Konferencija o ekonomiji u organizaciji PKCG panel „Digitalizacija i inovacija kao razvojna šansa“; Drugi digitalni samit ZB u Beogradu; DigitalOn konferencija u organizaciji Asocijacije menadžera Crne Gore; AmCham konferencija „Digitalna transformacija u crnogorskom društvu“. IO 2: Program savjetodavne podrške/broj korisnika Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: / Ostvarena vrijednost 2019: Započete								u olakšica i podsticaja privrednom sektoru u domenu digitalizacije.
--	---	--	--	--	--	--	--	--	---

	aktivnosti na izradi Studije o digitalnoj transformaciji privrede u saradnji sa Svjetskom bankom								
3.6.2. Program podrške za digitalnu transformaciju preduzeća	IO1: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: kreiranje projektnog prijedloga Ostvarena vrijednost 2019: 0/kreiran program za digitalnu transformaciju IO2: Broj dodijeljenih grantova Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 0 Ostvarena vrijednost 2019: Kreiran program; implementacija planirana za 2020	Vodeća institucija: MEK Ključni partneri: preduzeća, startapovi	I kvartal 2020	IV kvartal 2020					Krajem 2019. godine, kreiran je novi program za podršku digitalne transformacije, čija će implementacija početi u IQ 2020.
3.6.3. Aktivnosti na promociji primjene e-commerca u poslovanju MMSP (istraživanje, baza podataka,	IO: Broj anketiranih preduzeća/baza podataka/broj organizovanih radionica/broj učesnika Početna vrijednost 2018: /	Vodeća institucija: ME, poslovna udruženja	I kvartal 2019	IV kvartal 2020					Krajem 2019. godine, kreiran je novi program za podršku digitalne transformacije čija će

edukacija, organizovanje podrške za MMSP)	Ciljna vrijednost 2019: 100/1/1/15 Ostvarena vrijednost 2019: 20 anketiranih preduzeća/10 prijava preduzeća za e-commerce/0/0									implementacij a početi u IQ 2020 i koji će podržavati aktivnosti za primjenu e-commerce.
3.6.4. Upotreba otvorenih podataka u cilju podrške start-up biznisima (HAKATON)	IO: Realizovan događaj, Izrađen softver na bazi otvorenih podataka javne uprave Početna vrijednost 2018: Organizacija hakatona je planirana Akcionim planom za sprovođenje inicijative partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori 2018-2020 Ciljna vrijednost 2019: Na portalu su postavljene tri aplikacije izrađena na bazi otvorenih podataka Ostvarena vrijednost 2019: Izrađeno je šest aplikacija na bazi otvorenih podataka, koje zbog politike zaštite intelektualne svojine nijesu postavljene javno na portalu	Vodeća institucija: Ministarstvo javne uprave	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			12.000 €	3.500 €	Nacionalni budžet	U narednom periodu će se nastaviti sa realizacijom aktivnosti.
3.6.5.	IO: Izrađen dokument	Vodeća	2019	I		Imajući u vidu da	3.000 €	3.000 €	Privatni	Prepoznata

Analiza stepena digitalizacije crnogorske privrede	Početna vrijednost 2018: Ne postoji analiza stepena digitalizacije Ciljna vrijednost 2019: Anketirano 1000 preduzeća na temu digitalizacije (stepen korišćenja ICT) Formiran Radni tim za izradu analize Ostvarena vrijednost 2019: Anketirano 347 preduzeća na temu digitalizacije (stepen korišćenja ICT) - PKCG; Formiran Radni tim za izradu analize	institucija: Privredna komora, MJU, ME		kvartal 2020		je formiran Radni tim za izradu analize stepena digitalizacije crnogorske privrede, u narednom periodu planirana je realizacija konkretnih aktivnosti na pregledu podataka koji su prikupljeni u početnoj fazi.			sektor	potreba za dalje povećanje primjene digitalnih tehnologija, tako u velikim preduzećima tako i MSP, kako bi transformisali svoje poslovanje i postojeće operative modele rada i povećali svoju produktivnost i podigli nivo konkurentnost i.
--	---	--	--	--------------	--	---	--	--	--------	---

STRATEŠKI CILJ 4.

UNAPREĐENJE PRISTUPA TRŽIŠTU

Operativni cilj 4.1.

Pojednostavljenje trgovinskih procedura i smanjenje tehničkih barijera trgovine

Indikator učinka Prosječno vrijeme izvoza robe u drumskom saobraćaju (h)	Početna vrijednost 2018 8 sati 7 minuta (2016)	Ciljna vrijednost 2020 Smanjiti vrijeme potrebno za sprovođenje procedura za izvoz za najmanje 20%	Ciljna vrijednost 2023 Smanjiti vrijeme potrebno za sprovođenje procedura za izvoz za najmanje 30%
Indikator učinka Procenat prihvaćenih elektronskih carinskih deklaracija bez obaveze podnošenja papirnog primjerka	Početna vrijednost 2018 40%	Ciljna vrijednost 2020 60%	Ciljna vrijednost 2023 80%
Indikator učinka Global Enabling Trade Index, rangiranje, WEF	Početna vrijednost 2018 62. mjesto/136 zemalja (2016)	Ciljna vrijednost 2020 60. mjesto	Ciljna vrijednost 2023 58. mjesto
Indikator učinka	Početna vrijednost 2018	Ciljna vrijednost 2020	Ciljna vrijednost 2023

World Bank Trade Logistics Index, rangiranje				77. mjesto/160 zemalja (2018)		75. mjesto			73. mjesto	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije AAA	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.1.1. Implementiranje procedura pojednostavljeno i ubrzanog puštanja roba kroz Implementaciju programa ovlaštenih privrednih subjekata (OPS)	IO: Broj privrednika sa statusom OPS Početna vrijednost 2018: 0 Ciljna vrijednost 2019: 1 Ostvarena vrijednost 2019: 0	Vodeća institucija: MF/UC Ključni partneri: Privredna komora	2019	2020		Tokom 2019. godine donijeta je Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima za odobravanje statusa ovlaštenog privrednog subjekta na carinskom području Crne Gore. Takođe, na operativnom nivou stvoreni su uslovi za punu implementaciju programa koji je u potpunosti usaglašen sa ekvivalentim programom EU. U toku je procedura odobravanja statusa OPS za tri privredna subjekta.				Imajući u vidu da su tri privredna subjekta podnijela zahtjev za izdavanje odobrenja za OPS status, tokom 2020. godine očekuje se izdavanje prvog odobrenja ovog statusa, kao i nastavak aktivnosti u cilju regionalnog priznavanja ovog statusa.
4.1.2.	IO: Obezbjedjivanje	Vodeća	2019	2020			94.800 €	41.625,73 €	Nacionalni	Sredstva iz

Digitalizacija uvoznih i izvoznih transakcija kroz uspostavljanje Novog komjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS)	preduslova za punu implementaciju NCTS-a Početna vrijednost 2018: Pripremljen TOR za implementaciju ugovora Ciljna vrijednost 2019: Nabavka opreme Ostvarena vrijednost 2019: U potpunosti realizovan ugovor za nabavku opreme neophodne za uspostavljanje NCTS-a.	institucija: UC Ključni partneri: MF				853.200 €	374.631,61 €	budžet (MF) Sredstva iz IPA 2014	trećeg ugovora za implementaciju u NCTS nisu još uvijek realizovana.
4.1.3. Implementacija programskih aktivnosti za uvođenje međunarodnih standarda (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO 1: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2018: 34 preduzeća Ciljna vrijednost 2019: 40 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 71 preduzeće podržano IO 2: Vrijednost finansijske podrške Početna vrijednost 2018: 99.297,32 € Ciljna vrijednost 2019: 140.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 268.520,55 €	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: Akreditaciono tijelo Crne Gore, Institut za standardizaciju	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		140.000 €	268.520,55 €	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020.g., Ministarstvo ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unaprjeđenje konkurentnosti i privrede, uz uvođenje dvije nove programske linije-za

										podršku digitalnoj transformaciji biznisa i podršku internacionalizaciji MMSP.
4.1.4. Podsticati uvođenje i sertifikaciju sistema upravljanja kvalitetom i bezbjednošću hrane, kao i uključivanje poljoprivrednih proizvođača u registrovane šeme kvaliteta (Agrobudžet)	IO 1: Broj podržanih proizvođača za sisteme upravljanja kvalitetom i bezbjednošću hrane Početna vrijednost 2018: 8 proizvođača Ciljna vrijednost 2019: 10 proizvođača Ostvarena vrijednost 2019: 4 proizvođača IO 2: Broj podržanih sertifikovanih organskih proizvođača Početna vrijednost 2018: 133 proizvođača Ciljna vrijednost 2019: 150 proizvođača Ostvarena vrijednost 2019: 166 proizvođača IO 3: Broj podržanih proizvođačkih grupa uključenih u šeme kvaliteta Početna vrijednost 2018: 3 proizvođačke grupe Ciljna vrijednost	Vodeća institucija: MPRR Ključni partneri: Monteorganica, Poslovne asocijacije	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			95.000 €	90.455 €	Nacionalni budžet	U cilju dostizanja zacrtanih rezultata, potrebno je raditi na jačanju svijesti o značaju podizanja kvaliteta proizvoda.

	2019: 3 proizvođačke grupe Ostvarena vrijednost 2019: 6 proizvođačkih grupa IO 4: Broj podržanih analiza kvaliteta proizvoda Početna vrijednost 2018: 26 Ciljna vrijednost 2019: 50 Ostvarena vrijednost 2019: 21									
4.1.5. Realizovati aktivnosti na planu sertifikacije gazdovanja šumama na FSC	IO: Površina sertifikovanih šuma Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: 50.000 ha Ostvarena vrijednost 2019: 0 ha	Vodeća institucija: MPRR Ključni partner: Uprava za šume	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		Dobijanje sertifikata za održivo gazdovanje šumama je uslovljeno sprovođenjem reorganizacije koncesionog sistema korišćenja šuma, koja još nije završena. Realizovane su pripremne aktivnosti na uvođenju generičkog FSC standarda, čijom će izradom Crna Gora biti u mogućnosti da	14.000 €	14.000 €	Nacionalni budžet	Sprovođenje reforme u sektoru šumarstva treba ubrzati, kako bi u narednom periodu aplikacija za sticanje sertifikata mogla biti podnesena od privrednog subjekta u državnom vlasništvu za gazdovanje šumama.

						svoje šume sertifikuje shodno vlastitim standardima po FSC metodologiji.				
4.1.6. Razvoj informatičnog sistema u šumarstvu	IO: Primjena novog informatičnog sistema u oblasti šumarstva Početna vrijednost 2018: pripremljen Geoportal kod Uprave za šume (ŠIS) Ciljna vrijednost 2019: Ažuriran ŠIS sa centralnim elektronskim licitacionim sistemom i aplikacijama koje se koriste u prometu proizvoda od drveta Ostvarena vrijednost 2019: Realizovane pripreme aktivnosti za uspostavljanje sistema-urađena Studija izvodljivosti	Vodeća institucija: MPRR Ključni partner: Uprava za šume	I kvart al 2019	IV kvartal 2020		Aktivnost nije sprovedena jer je uslovljena Reorganizacijom načina gazdovanja šumama. Naime, novi informatični sistem u šumarstvu treba prilagoditi novoj organizaciji sektora šumarstva, pa na toj platformi dalje razvijati elemente ŠIS.	15.000 €	/	2019: Nacionalni budžet	Studija izvodljivosti je urađena i reorganizacija će početi u 2020. godini kada će se realizovati razvoj informatičnog sistema u šumarstvu.
4.1.7. Dalje jačati sistem infrastrukture kvaliteta u cilju daljeg unapređenja konkurentnosti preduzeća	IO: Broj harmonizovanih tehničkih propisa u oblastima vezanim za industriju Početna vrijednost 2018: donijeto 30 tehničkih propisa Ciljna vrijednost	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: MORT, MZ, MUP, MJU, MK, MPLJ	I kvart al 2019	IV kvartal 2020		U toku 2019. godine donešeno je 20 tehničkih propisa koji su identifikovani od strane različitih resora u sklopu Poglavlja 1 Sloboda kretanja				Dalja dinamika za donošenje tehničkih propisa definisana je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji

		2019: 20 tehničkih propisa Ostvarena vrijednost 2019: 20 tehničkih propisa				roba. Pored navedenog broja propisa, postoji određeni broj propisa koji su također donešeni, ali nijesu formalno kroz izvještaj naglašeni.				2019-2020.
4.1.8. Prihvatanje EU standarda		IO: Broj donijetih standarda Početna vrijednost 2018: donijeto 2.283 standarda Ciljna vrijednost 2019: 2.200 MEST Ostvarena vrijednost 2019: donijeto 2.361 MEST	Vodeća institucija: ISME Ključni partneri: ME privredna društva	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		366.512 €	366.512 €	Nacionalni budžet	Kontinuirano m komunikacijom nastaviti dalje jačanje svijesti o značaju standardizacije i koristima od primjene standarda.
4.1.9. Donošenje eurokodova (uključujući i prateće nacionalne anekse sa nacionalno determinisanim parametrima)		IO: Broj donijetih djelova eurokodova Početna vrijednost 2018: donijeto 19 djelova eurokodova Ciljna vrijednost 2019: 28 djelova eurokodova (predviđeno je da se aktivnost donošenja eurokodova završi 2019. godine) Ostvarena vrijednost 2019: 28 djelova	Vodeća institucija: ISME Ključni partneri: ME	I kvartal 2019	IV kvartal 2019		243.488 €	243.488 €	Nacionalni budžet	Svi djelovi eurokodova donešeni su kao MEST (uključujući i prateće nacionalne anekse sa nacionalno determinisanim parametrima), te je ova aktivnost završena u

	eurokodova									decembru 2019. godine.
4.1.10. Izrada i usvajanje pravilnika i akcionih planova u oblastima kodifikacije i osiguranja kvaliteta proizvoda za potrebe odbrane	IO: Broj usvojenih dokumenata u oblastima kodifikacije i osiguranja kvaliteta proizvoda za potrebe odbrane Početna vrijednost 2018: / Ciljna vrijednost 2019: 1 Ostvarena vrijednost 2019: 1	Vodeća institucija: Ministarstvo odbrane	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						U narednom periodu se očekuje donošenje Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme kao i pratećih podzakonskih akata. ¹⁰
4.1.11. Obezbjedenje savjetodavne podrške preduzećima na polju kodifikacije sa ciljem stvaranja preduslova za učešće na NATO tržištu	IO: Broj kompanija koje su dobile NCAGE ¹¹ kod i koje su upoznate sa procedurama kodifikacije kao i uvećanje broja kodifikovanih proizvoda crnogorskih proizvođača i njihov upis u NMRCL ¹² katalog. Početna vrijednost 2018: 17 novih kompanija i 44 nova proizvoda Ciljna vrijednost	Vodeća institucija: Ministarstvo odbrane Ključni partneri: Privredni sektor	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						U narednom periodu slijedi nastavak savjetodavne podrške preduzećima jer se dobijanjem NCAGE koda i kodifikacijom proizvoda ostvaruje preduslov nastupa na NATO tenderima za pribavljanje

¹⁰ Ovim Zakonom će se urediti planiranje, modernizacija, razvoj proizvodnje i remonta naoružanja i vojne opreme, izdavanje dozvole za proizvodnju i ovlašćenja nadležnih organa, planiranje mjera bezbjednosti, obezbjeđenja i zaštite u proizvodnji naoružanja i vojne opreme, ocjenjivanje usaglašenosti sa standardima i tehničkim propisima naoružanja i vojne opreme i druga pitanja od značaja za modernizaciju, proizvodnju i remont naoružanja i vojne opreme.

¹¹ NCAGE – Nato entitetski kod

¹² NMRCL – Nato master katalog referenci za logistiku

	2019: 5 novih kompanija i 15 novih proizvoda Ostvarena vrijednost 2019: 19 novih kompanija i 17 novih proizvoda									roba, radova i usluga. ¹³
Operativni cilj 4.2. Unapređenje povezivanja u klastere i međunarodne lance vrijednosti										
Indikator učinka Broj uspostavljenih vertikalnih klastera				Početna vrijednost 2018 /			Ciljna vrijednost 2020 1		Ciljna vrijednost 2023 2	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
4.2.1. Implementacija programskih aktivnosti za razvoj klastera (Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2019. godinu)	IO 1: Broj podržanih klastera Početna vrijednost 2018: 9 klastera Ciljna vrijednost 2019: 10 klastera Ostvarena vrijednost 2019: 7 klastera podržano IO 2: Vrijednost finansijske podrške Početna vrijednost 2018: 101.357,5 € Ciljna vrijednost 2019: 150.000 € Ostvarena vrijednost 2019: 56.501,93 €	Vodeća institucija: ME	II kvartal 2019	IV kvartal 2020			150.000 €	56.501,93 €	Nacionalni budžet	U skladu sa zahtjevima preduzetnika, u 2020.g., Ministarstvo ekonomije planira dalje unapređenje svakog pojedinačnog programa u okviru Programa za unaprjeđenje konkurentnost i privrede,uz uvođenje dvije nove

¹³ Nabavke sredstava unutar NATO su veoma raznolike i nijesu vezane samo za nabavku naoružanja i vojne opreme.

										programske linije- za podršku digitalnoj transformaciji biznisa i za podršku internacionalizaciji MMSP.
4.2.2. Podrška razvoju klastera kroz jačanje kapaciteta za upravljanje klasterima i promocija razvoja novih klastera i uključivanje u lance vrijednosti	IO: Broj podržanih klastera kroz tehničku podršku Početna vrijednost 2018: 16 klastera je ostvario tehničku podršku Ciljna vrijednost 2019: 12 Ostvarena vrijednost 2019: 12 aplikacija urađeno u okviru tehničke podrške	Vodeća institucija: ME Ključni partneri: UNDP	II kvartal 2019	IV kvartal 2020		Konkretnije aktivnosti biće definisane nakon donošenja novih pravaca razvoja klastera.	10.000,00€	5.000,00 €	Donatori	Planiran je nastavak tehničke podrške u okviru saradnje sa UNDP u toku 2020. godine.
4.2.3. Realizacija projekta „Klasteri i konkurentnost-umrežavanje jadranske regije (BACAR)”	IO 1: Broj uspostavljenih klastera Početna vrijednost 2018: završene pripreme aktivnosti za formiranje klastera (stvoren svi preduslovi za uspostavljanje tri nacionalna klastera (kreativna industrija, turizam i lokalna hrana))	Vodeća institucija: PKCG, Opština Kotor Ključni partneri: Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-	I kvartal 2019	III kvartal 2019		Projekat završen u 2019. godini. Aktivnosti na projektu bile su usmjerene na kreiranju uslova za uspostavljanje tri nacionalna klastera i njihovu prekograničnu saradnju, unapređivanje poslovnih i inovacionih	34.216,19 €	34.216,19 €	Privatni sektor	Neophodno je dalje raditi na jačanju institucionalne infrastrukture i usluga u sektoru MSP, unapređivanje konkurentnost i kroz izgradnju pristupa klastera u oblastima

	Ciljna vrijednost 2019: uspostavljanje tri nacionalna klastera u oblasti kreativne industrije, turizma i ruralnog razvoja Ostvarena vrijednost 2019: Realizovane 3 radionice; Realizovan nastup na međunarodnom sajmu, na kojem se predstavilo 17 učesnika iz CG; Izrađen Priručnik o mogućnostima finansiranja privatnog sektora iz fondova EU.	Neretvanske županije i Područna privredna komora Trebinje				kapaciteta u saradnji sa institucijama koje pružaju podršku i ulazak na nova tržišta i promociju internacionalizacije klastera.				kreativne industrije, turizma i ruralnog razvoja.	
Operativni cilj 4.3.											
Jačanje izvoznih perfomansi preduzeća											
Indikator učinka SME Policy index – Indeks Akta o MSP Integracija preduzeća u globalne lance vrijednosti, poddimenzija (10.2)				Početna vrijednost 2018 3,09 (2019)			Ciljna vrijednost 2020 3,3		Ciljna vrijednost 2023 3,6		
Indikator učinka Broj preduzeća koja su uspostavila poslovnu saradnju				Početna vrijednost 2018 21			Ciljna vrijednost 2020 Povećanje broja preduzeća za 20%		Ciljna vrijednost 2023 Povećanje broja preduzeća za 30%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
4.3.1. Jačanje ekonomske diplomatije u funkciji	IO 1: Broj primljenih i obrađenih zahtjeva za tržišnim informacijama Početna vrijednost	Vodeća institucija: MVP Ključni partneri: ME, PKCG, Poslovna	I kvartal 2019	IV kvartal 2020						U cilju povećanja broja poslovnih partnera,	

uspostavljanja kontakata sa potencijalnim poslovnim partnerima i povećanje izvoza	2018: 30 Ciljna vrijednost 2019: 30 Ostvarena vrijednost 2019: 31 IO 2: Broj proslijeđenih informacija o sajmovima, tenderima i poslovnim forumima u zemlji prijema, kao i broj proslijeđenih informacija stranim partnerima i privrednim asociacijama o sajmovima i privrednim forumima u Crnoj Gori. Početna vrijednost 2018: 50 Ciljna vrijednost 2019: 50 Ostvarena vrijednost 2019: 84 IO 3: Podrška nastupima delegacija iz Crne Gore na sajmovima i poslovnim forumima, broj poslovnih susreta i prezentacija potencijala poslovne saradnje stranim kompanijama sa	udruženja, Počasni konzuli Crne Gore, crnogorska preduzeća, turističke organizacije							unapređenja ekonomske saradnje sa potencijalnim partnerima i boljeg pozicioniranja na međunarodnoj sceni nastaviće i u narednom periodu da se radi na navedenim aktivnostima.
---	--	---	--	--	--	--	--	--	---

	partnerima iz MSP sektora u CG kojima je pružena podrška od strane MVP (uključujući mogućnost korišćenja reprezentativnih prostorija diplomatsko-konzularnih predstavništava u inostranstvu). Početna vrijednost 2018: 10 Ciljna vrijednost 2019: 30 Ostvarena vrijednost 2019: 31								
4.3.2. Podsticati internacionalizaciju u domaćih preduzeća kroz pružanje informacija, organizaciju poslovnih susreta, sajмова, misije za razvoj kroz aktivnosti EEN mreže	IO 1: Broj preduzeća kojima su pružene savjetodavne usluge Početna vrijednost 2018: 51 preduzeće Ciljna vrijednost 2019: 35 preduzeća Ostvarena vrijednost 2019: 51 preduzeća su dobile savjetodavne usluge ME IO 2: Broj događaja/poslovnih foruma i B2B sastanci Početna vrijednost 2018: 23 ME+12 PKCG Ciljna vrijednost 2019: 20 ME+10 PKCG	Vodeća institucija: ME Ključni partner: Članovi EEN Konzorcijuma/ PKCG	I kvartal 2019	IV kvartal 2020		5.000 € 17.091 €	5.000 € 17.091 €	Donatori Privatni sektor	Aktivnosti se realizuju u kontinuitetu i u skladu su sa programskim aktivnostima EEN-a.

	Ostvarena vrijednost 2019: 30 događaja/poslovnih foruma i B2B sastanci (ME) + 13 poslovnih foruma (PKCG) IO 3: Broj preduzeća koja su uspostavila poslovnu saradnju Početna vrijednost 2018: 11 preduzeća ME+10 preduzeća PKCG Ciljna vrijednost 2019: 13 ME+10 preduzeća PKCG Ostvarena vrijednost 2019: 13 potpisanih ugovora ME + 10 preduzeća PKCG									
4.3.3. Promocija povećanja konkurentne sposobnosti domaćih proizvoda i usluga (institucionalna kampanja „Dobro iz Crne Gore“) i organizacija sajmovi i promotivnih aktivnosti	IO 1: Broj promotivnih događaja/broj učesnika („Dobro iz Crne Gore“) Početna vrijednost 2018: 4 događaja/121 učesnik Ciljna vrijednost 2019: 6 događaja/120 učesnika Ostvarena vrijednost 2019: 6 događaja/146 učesnika za sve partnere IO 2: Organizacija	Vodeće institucije: ME, MPRR, PKCG, IRFCG Vodeća	I kvartal 2019	IV kvartal 2020			15.000 € (ME) 34.000 € (PKCG) 60.000 €	50.000€ 34.000 € (PKCG) 60.000 €	Nacionalni budžet Privatni sektor Privatni	Tokom 2020. nastaviće sa realizacijom postojećih aktivnosti: Resertifikacija postojećih nosilaca žiga, Širenje kruga /povećanje broja MSP, nosilaca žiga, Promocija preduzeća nosilaca žiga. Nastaviće sa

	učešća privrede na događajima/sajmovima Početna vrijednost 2018: 6 sajмова (PKCG) Ciljna vrijednost 2019: 6 sajмова (PKCG) Ostvarena vrijednost 2019: 6 sajмова u svojstvu organizacije/učešća-svi partneri	institucija: PKCG							sektor animiranjem privrednih subjekata da postanu nosioci žiga Dobro iz CG. Promocija nosilaca Žiga i samog projekta direktnim djelovanjem kroz medije i u javnosti, primjenom sadržaja i tehnika odnosa sa javnošću (PR). Nastaviće se sa edukacijom u formi jednodnevnih seminara i poslovnim povezivanjem.
--	---	-------------------	--	--	--	--	--	--	---

III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Imajući u vidu gore navedene učinke i rezultate ostvarenja Akcionog plana Industrijske politike za period 2019-2020, za 2019.g., a takođe uzimajući u obzir planirane aktivnosti iz Akcionog plana za 2020.g., preporuke za definisanje i realizaciju mjera u narednom periodu su sljedeće:

Na nivou prvog strateškog cilja **Unapređenje infrastrukture i poslovnog ambijenta za efikasniji industrijski razvoj:**

- Na planu operativnog cilja 1.1. *Unapređenje i dalji razvoj energetske i saobraćajne infrastrukture*, potrebno je završiti rekonstrukciju i modernizaciju postojećih energetskih kapaciteta kao i unapređenje daljih uslova za izgradnju novih energetskih kapaciteta što će omogućiti povećanje ukupne proizvodnje električne energije, većeg udjela obnovljivih izvora energije kao i smanjenja energetske zavisnosti.
- U dijelu operativnog cilja 1.2. *Unapređenje ICT infrastrukture za rast konkurentnosti preduzeća* potrebno je nastaviti sa daljijim podsticanjem razvoja nacionalne broadband mreže nove generacije, uz podršku ZIO fonda (WBIF) pripremiti Plan razvoja širokopojsnog pristupa internetu.
- U okviru operativnog cilja 1.3. *Podsticati održivo upravljanje resursima*, nastaviti sa daljim unapređenjem ponude drvene sirovine sa ciljem njene bolje dostupnosti za drvoprerađivače, kao i podsticanja daljeg unapređenja ambijenta za razvoj rudarske proizvodnje, u skladu sa principima održivog upravljanja resursima u kontekstu diverzifikacije i proširenja proizvodne i izvozne baze.
- U dijelu operativnog cilja 1.4. *Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za konkurentnost industrije u skladu sa potrebama tržišta rada*, u cilju efektivnog korišćenja potencijala ljudskih resursa, potrebno je nastaviti sa aktivnostima usmjerenim ka modernizaciji obrazovnih programa stručnog obazovanja i studijskih programa i kreiranju potrebnih znanja i vještina u skladu sa potrebama privrede. Takođe je važno u kontinuitetu nastaviti implementaciju programskih aktivnosti podrške daljem razvoju preduzetništva kao i realizaciju obuka i tematskih događaja kako bi se dodatno unaprijedila saradnja privrede i obrazovnih institucija u cilju obezbjeđenja konkurentne radne snage na tržištu rada.
- Na planu realizacije operativnog cilja 1.5. *Unapređenje regulatornog okvira i poslovnog ambijenta*, potrebno je nastaviti sa aktivnostima na daljoj implementaciji Zakona o administrativnim taksama i uspostavljanju sistema za elektronsko plaćanje administrativnih taksi, pojednostavljenju procesa izdavanja biznis licenci od strane državnih organa (e-licenci). Takođe je potrebno nastaviti sa aktivnostima fazne implementacije Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga, daljem skraćanju rokova za registraciju nepokretnosti i primjenom novog informacionog sistema za registraciju nepokretnosti, kao i intenziviranjem aktivnosti na uvođenju jedinstvenog informacionog sistema u oblasti planiranja i izgradnje objekata, kako bi se obezbijedilo poboljšanje ranga relevantnih indikatora DB izvještaja.

U okviru drugog strateškog cilja **Unapređenje investicija i finansija za modernizaciju industrije:**

- U okviru operativnog cilja 2.1. *Unapređenje pristupa finansiranju za konkurentna i inovativna preduzeća*, potrebno je nastaviti sa pružanjem povoljne finansijske podrške IRFCG u vidu kredita i faktoringa, kao i malih kredita za samozapošljavanje od strane ZZZCG.
- U dijelu operativnog cilja 2.2. *Kreiranje regulatornog okvira i implementacija novih finansijskih instrumenata* neophodno je intenzivirati aktivnosti na izradi Zakona o alternativnim investicionim fondovima. Posebno je potrebno se fokusirati se na implementaciju COSME garantnog aranžmana, EASI garancija za potencijalne preduzetnike i mikro preduzeća, Implementaciju IPA grantova „Vaučeri za konkurentnost“, kao i na korišćenje instrumenta ulaganja u rizični kapital za start up preduzeća.
- U dijelu operativnog cilja 2.3. *Podsticanje investicija u modernizaciju prerađivačke industrije*, nastaviti sa aktivnostima finansijske podrške na planu stimulisanja novog zapošljavanja po osnovu direktnih investicija, investicionim ulaganjem u cilju daljeg jačanja proizvodnih kapaciteta i subvencioniranjem nabavke opreme za modernizaciju prerađivačke industrije.

Za treći strateški cilj **Podsticanje inovacija, transfera tehnologije i razvoja preduzetništva:**

- U dijelu operativnog cilja 3.1 *Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama preduzeća*, nastaviti sa aktivnostima u cilju izgradnje NTP Podgorica, stavljanja u funkciju 2 Centra izvrsnosti, pružanja usluga inkubacije i podrške od strane IPC Tehnopolis, intenzivirati aktivnosti na uspostavljanju kancelarije za transfer tehnologije.
- U dijelu operativnog cilja 3.2. *Unapređenje inovacionih aktivnosti kroz saradnju naučno-istraživačkih institucija i preduzeća* potrebno je nastaviti sa implementacijom inovativnih grantova za partnerstva nauke i privrede i pripremu start up za finansiranje kroz programe akceleracije, obuke za investicionu spremnost, unapređenje inovativnosti MSP, kao i sa obukama za preduzeća i NCP za jačanje administrativnih kapaciteta korišćenje EU fondova.
- U okviru operativnog cilja 3.3. *Razvoj institucionalne infrastrukture i usluge podrške za razvoj preduzetništva*, nastaviti sa implementacijom programskih aktivnosti za pružanje informativnih, savjetodavnih, konsalting usluga, inkubacije i mentoringa, promociji osnivanja biznis zona kao i zaštiti prava intelektualne svojine.
- U segmentu operativnog cilja 3.4. *Podsticanje razvoja zelene ekonomije*, nastaviti sa donošenjem podzakonske regulative u oblasti industrijske emisije, unapređenjem katastra industrijskih postrojenja u ovoj oblasti, intenzivirati aktivnosti na obezbjeđenju potpunog funkcionisanja Eko-fonda, nastaviti sa aktivnostima na definisanju potreba za uvođenjem mjera energetske efikasnosti u industriji, nastaviti sa aktivnostima na remedijaciji lokacija industrijskog otpada.
- U dijelu operativnog cilja 3.5. *Podrška diverzifikaciji ponude industrijskog sektora u regionalnom kontekstu*, neophodno je unaprijediti ekonomske aktivnosti u ruralnim sredinama kroz realizaciju MIDAS projekta, nastaviti sa podsticajnim mjerama u oblasti turizma, nastaviti sa aktivnostima u cilju jačanja saradnje sektora poljoprivrede sa trgovinskim i turističkim privrednicima na sajmovima i okruglim stolovima, finansijskoj podršci projektima kreativne industrije i zanatstva, itd.
- U segmentu operativnog cilja 3.6. *Podsticanje digitalne transformacije preduzeća*, neophodno je nastaviti sa promocijom i pružanjem savjetodavnih usluga u oblasti digitalizacije, posebno u segmentu digitalne transformacije preduzeća kroz realizaciju posebnog programa finansijske podrške.

Na planu realizacije četvrtog cilja **Unapređenje pristupa tržištu:**

- U dijelu operativnog cilja 4.1. *Pojednostavljenje trgovinskih procedura i smanjenja tehničkih barijera trgovine*, očekuje se puna implementacija programa ovlašćenih privrednih subjekata (OPS), nastavak aktivnosti na uspostavljanju NCTS, dalje unapređenje finansijske podrške koja je na raspolaganju za uvođenje međunarodnih standarda kao i uključivanje poljoprivrednih proizvođača u registrovane šeme kvaliteta. Neophodno je nastaviti sa aktivnostima na planu FSC sertifikacije gazdovanja šumama i razvoju informacionog sistema u šumarstvu, kao i harmonizacijom tehničkih propisa i standarda kroz dalje unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta i stvaranje preduslova za učešće na NATO tržištu.
- U segmentu operativnog cilja 4.2. *Unapređenje povezivanja u klastere i međunarodne lance vrijednosti*, neophodno je dalje raditi na jačanju institucionalne infrastrukture i usluga u sektoru MSP, kao i podsticati povezivanje i saradnju u okviru klastera putem finansijske podrške u vidu grantova.
- U okviru operativnog cilja 4.3. *Jačanje izvoznih performansi preduzeća* nastaviti sa aktivnostima na planu internacionalizacije u cilju daljeg jačanja izvoznih performansi MSP i njihove veće uključenosti na tržištu regiona i EU.